

A hazai szállodaipar helyzetének értékelése

2007 – 2012

A Magyar Szállodák és Éttermek Szövetségének helyzetértékelése

és javaslatai a magyar szállodák válságból való kilábalására

2012 október

TARTALOMJEGYZÉK

Tartalomjegyzék	2
Vezetői összefoglaló	3
Bevezetés	6
A turizmus szerepe a nemzetgazdaságban	6
Magyar Szállodák és Éttermek Szövetsége	6
1. A hazai szállodaipar jelenlegi helyzete	7
Kereslet – kínálat	8
Szállodai teljesítmények	8
Szállodai jövedelmezőség	9
Következmények	9
Kilátások	10
2. Az MSZÉSZ célkitűzései a jelenlegi helyzetben	11
3. Az MSZÉSZ javaslatai a helyzet javítására	12
3.1. Új turizmus fejlesztési stratégia kidolgozása	12
3.2. Kereslet és kínálat egyensúlyának helyreállítása	13
Külföldi kereslet élénkítése	13
A belföldi kereslet élénkítése	14
3.3. Új turizmus, szállodai fejlesztéspolitika szükségessége	15
3.4. Budapest turizmusának kiemelt fejlesztése	15
3.5. IFA mértéke, felhasználása, állami kiegészítése	16
3.6. Egyéb önkormányzati és 2011-ben bevezetett további adók	16
3.7. Változások a szállodai marketing, értékesítés terén, új kihívások, veszélyek	17
3.8. Kiemelt regionális repülőterek	17
3.9. ÁFA	18
3.10. OEP támogatások	18
3.11. Hitelfeltételek javítása	19
3.12. Malév csődje, s annak hatása	19
Mellékletek	
1. A HOTREC VAT táblázata 2012. január 1-én	20
2. A szállodaipar helyzetének részletes értékelése 2007-2011	21
3. Országos szállodai kapacitás 2007-2011	25
4. Országos szállodai vendégéjszakák száma 2007-2011	27
5. Országos szállodai szobafoglaltság 2007-2011	28
6. Országos szállodai bruttó átlagár 2007-2011	29
7. Országos szállodai bruttó REVPAR 2007-2011	30
8. Országos szállodai szobaárbevétel 2007-2011	31
9. A szállodai jövedelmezőség változása 2007-2011	32
10. Változások a szállodai marketing, értékesítés terén – új kihívások, veszélyek	38
11. Adók, járulékok	40
12. Önkormányzati adatok	42
13. Az MSZÉSZ állásfoglalásai 2010-2012	44

VEZETŐI ÖSSZEFOGLALÓ

A Magyar Szállodák és Éttermek Szövetsége 2010-ben készítette el először a magyar szállodaipar helyzetét átfogóan értékelő szakmai anyagát, amit rendszeres időközönként aktualizál. Ebbe a Szövetség a havi rendszerességgel készített és a versenytársak teljesítményét is bemutató Trendriport megállapításait is beépíti. Ezek a helyzetértékelő anyagok és havi trendriportok mindenki számára nyilvánosak; a www.hah.hu oldalon olvashatóak. Ezekben a Szövetség az elemzés mellett javaslatokat fogalmaz meg a döntéshozók és ágazati szereplők számára a magyar szállodaipar felzárkózása, fejlődése érdekében.

Jelen szakmai anyag – amely 2007 óta dolgozza fel a magyar szállodaipar eredményeit napjainkig, így öt éves időszakot áttekintve, trendszerűen tárja fel az összefüggéseket - két fontos részből áll:

- a 12-oldalas törzsanyagból, valamint
- a törzsanyag megállapításait részletes számításokkal alátámasztó, 13 db mellékletből

A törzsanyag bevezetőjében röviden ismerteti a turizmus és ezen belül a szállodaipar meghatározó fontosságú szerepét a nemzetgazdaságban és tényszerűen mutatja be a Magyar Szállodák és Éttermek Szövetségének szerepét, tevékenységét.

Az első rész a hazai szállodaipar jelenlegi helyzetét tekinti át a kereslet-kínálat, a szállodai teljesítmények és a szállodai jövedelmezőség alakulásának ábrázolásával 2007 óta. Megállapítható, hogy az elmúlt öt évben jelentős, 14,6 %-os kapacitásbővülés valósult meg a magyar szállodaiparban és elsősorban a minőségi szálláshelyek száma növekedett intenzíven (4*-os szállodai szobák száma 40,1 %-kal, a wellness típusú szállodai szobaállomány 122,1 %-kal), ugyanakkor a belföldi és külföldi szobaéjszakák száma évente átlagosan csak 1,7 %-kal bővült. **Emiatt túlkínálat alakult ki a kapacitásokban és ez a szállodai teljesítmények valamint szállodai jövedelmezőségek drasztikus romlásához vezetett.** Jóllehet 7.325 szobával gyarapodott öt év alatt a hazai szállodai állomány és minőségileg is ugrásszerűen fejlődött (az átlagos csillagszám 3,15-ről 3,5-re növekedett), a szállásdíj bevételek csak 2011-ben érték el újra a gazdasági-és pénzügyi világválság előtti 2007 évi szintet. A magyar szállodák átlagos szobafoglaltsága a 2007 évi 50,1 %-ról 2011-ben 45,9 %-ra csökkent, a bruttó átlag szobaár 4,2 %-kal, a bruttó REVPAR 10,3 %-kal, a bruttó TREVPAR pedig 5,9 %-kal mérséklődött öt év alatt. A fenti fajlagos mutatószámok által kifejezett visszaesés, a bevételek tényleges romlása még ennél is jelentősebb, ha a Ft időközi árfolyamvesztését is figyelembe vesszük. A Ft-árfolyamának 11,1 %-os gyengülése ugyanis egyúttal a szállodák árbevételét növelte, s ennek ellenére sem sikerült 2011-ben 2007-hez képest előrelépni a szoba árbevételek tekintetében.

A szállodaipar bevételeinek csökkenése mellett drámai visszaesés volt tapasztalható a szállodák jövedelmezősége tekintetében. Az elmúlt öt évben a magyarországi infláció mértéke meghaladta a 30 %-ot, de a szállodák működését is meghatározó költségek egy része (közműszolgáltatások, munkabérek és azok közterhei, helyi adók stb.) még ennél is jelentősebb mértékben növekedtek. **Fajlagosan, azaz egy szállodára vetítve, csökkenő bevételek és radikálisan emelkedő költségek – ez jellemezte az elmúlt öt esztendőt -, s mindezek az alábbi következményekkel jártak:**

- **Minőségromlás – versenyképesség csökkenése**
- **Létszámleépítések**
- **Hitelforrások elapadása**

A törzsanyag első része az idei első féléves eredmények ismertetésével illetve kilátásaink taglalásával zárul. Ha némi javulás tapasztalható is a számokban – így elsősorban a külföldi vendégéjszakák számában -, egyértelmű pozitív trend kialakulása még nem észlelhető, és változatlanul sok a bizonytalansági tényező.

A törzsanyag második részében az MSZÉSZ célkitűzései és javaslatai olvashatóak. Alapvető cél, hogy a hazai szállodák szobafoglaltsága a következő 3 évben ismét meghaladja a kritikus szintnek tartott 50 %-ot és a REVPAR mutató (egy kiadható szobára jutó árbevétel) legalább az inflációt meghaladó mértékben emelkedve részben behozza az elmúlt 5 évben elszenvedett veszteségeket. A budapesti hotelek esetében cél, hogy a következő három évben a főbb versenytársakhoz (Bécs, Prága) képest csökkentsük versenyhátrányunkat. Javítani kell a szállodai szolgáltatások minőségét, amiben a Nemzetgazdasági Minisztériummal megkötött együttműködési megállapodás is segíthet, amely a Hotelstars szállodaminősítési rendszert beemelte a Nemzeti Védjegy rendszerbe. Az MSZÉSZ javasolja, hogy kedvezményes fejlesztési forrásokat biztosítsanak a meglévő szállodák színvonalának emelésére. A „hardware” mellett az emberi tényezők, a „software” minőségét is emelni kell. Ennek érdekében az MSZÉSZ szükségesnek tartja a közép- és felsőfokú oktatás javítását a szakmai igények és javaslatok figyelembevételével, hogy javuljanak az elhelyezkedési lehetőségek.

A törzsanyag harmadik részében az MSZÉSZ az alábbiak szerint tesz javaslatot a magyar szállodaipar elmúlt öt évében bekövetkezett visszaesés megállítására, a súlyos pénzügyi helyzet javítására és az ágazat ismételt fenntartható növekedési pályára állítására:

- **Új turizmus fejlesztési stratégia kidolgozása** - a szakmai szervezetek bevonásával, az ország turisztikai lehetőségeinek reális felmérésével. Legfontosabb célnak azt tartjuk, hogy az ágazat potenciáljának kihasználása érdekében jelentős vendégéjszaka volumen-növekedés valósuljon meg. A kormányzati intézkedésekben az ehhez szükséges feltételek megteremtésének elsőbbséget kell adni.
- **A kereslet és kínálat egyensúlyának helyreállítása** – a külföldi és belföldi kereslet élénkítésével. Ennek fontos eszköze az MT ZRT marketing költségvetésének emelése, a régiós és helyi marketing tevékenység forrásainak rendszerszerű, kiszámítható biztosítása olyan formában, hogy ezeket ne lehessen más célra felhasználni.. A belföldi kereslet növelése céljából a MSZÉSZ szorgalmazza a SZÉP kártya elterjesztésének és üdülési célú felhasználásának még erőteljesebb promócióját és azt is, hogy a SZÉP kártya felhasználhatóságának szabályozása ne lazuljon fel, azaz továbbra is elsősorban üdülésre, pihenésre, szálláshelyek igénybe vételére lehessen felhasználni.
- **Új turizmus, szállodai fejlesztéspolitikai szükségesség** – amelynek keretében a jövőben új szállodai beruházásokra állami támogatást, kedvezményes EU-forrást csak szelektíven, reális kereslet megléte esetén adjanak. A turisztikai attrakció fejlesztést kell, a nemzetközi vonzóképeségű rendezvények, fesztiválok támogatását kell előtérbe állítani, s a meglévő

- szállodák felújítására, szolgáltatásainak bővítésére, minőségének fejlesztésére és nem kapacitás-bővítésre kellene a meglévő forrásokat felhasználni.
- **Budapest turizmusának kiemelt fejlesztése** – külön fővárosi turizmusfejlesztési stratégia szükséges, amelyhez a MSZÉSZ idén már megtette részletes javaslatát. A Szövetség továbbra is kiemelten fontosnak tartja a nagy kapacitású, 4-6000 fős Fővárosi Kongresszusi Központ megépítését.
 - **IFA mértéke, felhasználása, állami kiegészítése** – a készülő turizmus törvényben, vagy más kormányzati intézkedésekben olyan szabályozásra van szükség, hogy az Önkormányzatok az IFA-t – rendeltetésének megfelelően és a legjobb európai gyakorlatot követve - kizárólag turisztikai célra használják és Budapest esetében annak jelentős részét adják át a Fővárosnak turisztikai marketingre. Fontos, hogy Budapesten a kerületek által kivetett IFA ismét egységes legyen. Jó megoldás lenne, ha az IFA mértékét az egész országban a kereskedelmi szálláshelyek szobaárának százalékában maximalizálnák.
 - **További önkormányzati és egyéb adók** – a Szövetség javasolja az építményadó, az egyéb helyi adók mértékének maximalizálását, az iparűzési adó mértékének csökkentését, az élelmiszerfelügyeleti díj, az innovációs és rehabilitációs járulék módosítását, csökkentését, – a szállodaipar sajátosságainak figyelembe vételével.
 - **Javaslat a szállodai marketingben, értékesítésben létrejött új kihívásokra, veszélyek elhárítására** – javítani kell a szállodai munkatársak szakmai felkészültségét. E célból a Szövetség 2010 óta rendszeresen szervez képzéseket, továbbképzéseket. Országosan -MT ZRT, de régióként is - kívánatos a szolgáltatók bevonásával, non profit alapon működő turisztikai portálokat létrehozni és működtetni, amelyeken desztinációs és szolgáltatói információk adása mellett on-line szállodai és egyéb turisztikai szolgáltatások foglalására van lehetőség.
 - **Kiemelt regionális repülőterek fejlesztése** – folyamatos nemzetközi marketing szükséges az érdekelt Önkormányzatok, a régiós vállalkozások és az MT ZRT összefogásával a vidéki repülőterek sikeresebb működése érdekében, ami elősegítené a turisztikai vállalkozások forgalmának növekedését.
 - **ÁFA-csökkentése a szállodaiparban és a vendéglátásban - az MSZÉSZ legrégebbi és legfontosabb javaslata.** A javasolt ÁFA-mérték, az uniós országok átlagos adóterhelésének megfelelően, a szálláshelyi szobakiadásnál 10 %-os, a vendéglátásban pedig 15 %-os lehetne – ez biztosíthatná a leggyorsabban az iparágban dolgozó vállalkozások és az egész turisztikai ágazat versenyképességének növekedését és a megrendült pénzügyi pozícióik javulását.
 - **OEP támogatások** – 2006 óta az időközben bekövetkezett inflációtól messze elmaradóan nőtt csak az OEP kezelések TB támogatása. A Szövetség javasolja ennek felülvizsgálatát és a támogatási összegek időarányos emelését.
 - **Hitelfeltételek javítása** – célszerű megvizsgálni annak lehetőségét, hogy – akár osztrák mintára – önálló Turizmus Bank felállítására kerüljön sor. Tekintettel a turizmus „láthatatlan export” jellegére a Szövetség elképzelhetőnek tartja azt is, hogy az EXIM Bank dolgozzon ki turisztikai vállalkozások számára kedvezményes hitelkonstrukciókat, elsősorban felújításokra, energiaracionalizálásra, színvonalbővítő beruházásokra.
 - **A MALÉV csődje és annak hatása** – még jelentősebb marketing források bevonására lenne szükség, hogy az MT ZRT közreműködésével további új légitársaságokat lehessen megnyerni a Liszt Ferenc Repülőtér forgalmának növeléséhez, ami Budapest turizmusát támogatná.

A törzsanyag megállapításait részletes számításokkal 13 db melléklet támasztja alá illetve indokolja – a HOTREC, a KSH, az STR adatgyűjtése és publikációi alapján illetve saját adatgyűjtések és szakértőink elemzésének eredményeképpen.

A Magyar Szállodák és Éttermek Szövetsége jelen szakmai anyagát a minél sikeresebb és realisabb Turizmus Stratégia megalkotása céljából juttatja el az érintettekhez.

BEVEZETÉS

A turizmus szerepe a nemzetgazdaságban

A KSH adatai szerint 2007-ben a turizmus ágazat 1.322 Mrd. Ft-tal járult a hazai össztermékhez, annak 5,9%-át tette ki. A multiplikátor hatással együtt a turizmus GDP-hez való hozzájárulása elérte a 9%-ot. 2007-ben az összes foglalkoztatott 8,4%-a, 323 ezer fő dolgozott a turizmusban és vendéglátásban. 2011-ben a turizmusban foglalkoztatottak száma nagyjából megegyezett a 2007 évi számmal.

2011-ben a magyarországi turizmus devizabevételei 4.030 Mió. €, kiadásai 1.782 Mió. € tettek ki. A turizmus devizabevételeinek és kiadásainak egyenlege 2.248 Mió. € volt.

Köztudott, hogy fejlett szállodaipar nélkül a turizmusban sikert elérni nem lehet, a szállodák képezik a turisztikai infrastruktúra meghatározó részét.

A hazai szállodaipar jelentőségét mutatja, hogy 2011-ben a kereskedelmi szálláshelyek (szállodák, panziók, kempingek, ifjúsági szálláshelyek, falusi szálláshelye, stb.) összesen 253,8 Mrd. Ft-os árbevételéből 224,8 Mrd. Ft – 88,6% - keletkezett a magyarországi szállodákban.

Magyar Szállodák és Éttermek Szövetsége

Az 1968-ban alapított Magyar Szállodák és Éttermek Szövetsége – a hazai turizmus egyik meghatározó szakmai szervezete, amelynek tagsága meghaladja az 550-et, közöttük 359 szálloda, mintegy 700 vendéglátó üzlettel, 7 szállodalánc, melyek szobaszáma a hazai szállodai kapacitás mintegy 70 %-át képviselik, 23 önálló étterem, 21 oktatási intézmény, 110 társult tag – a szállodaipar és vendéglátás terén működő vállalkozások szakmai és érdekképviselői szervezete.

Az MSZÉSZ érdekképviselői tevékenységének keretében nyomon követi a nemzetközi és hazai gazdaság változásait, a turizmus, a szállodaipar és vendéglátás terén kialakuló trendeket, az itt működő vállalkozások tevékenységét befolyásoló adó és egyéb jogszabályokat.

Az MSZÉSZ folyamatosan elemzi, értékeli a nemzetközi és hazai szállodaipar gazdasági teljesítményének alakulását, s ezekről az un. „Trend riportokban” havonta tájékoztatja tagságát, a szakmai érdeklődőket, a közvéleményt.

Emellett az aktuális eseményekkel, állami intézkedésekkel, jogszabályokkal kapcsolatban állásfoglalásokat készít. Ilyeneket készített az elmúlt években az Új Széchenyi Tervvel, Budapest Turizmus stratégiájával, az IFA-val, az Turizmus törvénnyel stb. kapcsolatban. Ezek az állásfoglalások az MSZÉSZ honlapján – www.hah.hu – megtalálhatók a jelenlegi anyag végén, a 13. sz. mellékletben felsoroltak szerint.

1. A hazai szállodaipar jelenlegi helyzete

A turizmus, a szállodaipar teljesítményét meghatározza a nemzetközi, hazai gazdaság helyzete, teljesítményének változása, a GDP, a hazai vásárlóerő, a foglalkoztatottság, a Kormány gazdaság, fejlesztés politikája egyebek mellett. A magyar turizmus és szállodaipar számára az elmúlt években kedvezőtlen feltételek alakultak ki a 2008-ban kezdődő nemzetközi pénzügyi, gazdasági válság miatt. Ezek negatív hatásai következtében fokozatos visszaesés után turizmusunk 2010-ben jutott a mélypontra, majd 2011-ben kezdődött meg ismét a növekedés. A nemzetközi turizmusban, s fő versenytársainknál a kilábalás valamivel korábban beindult, a legtöbb EU tagországban már 2010-ben elérték, vagy megközelítették a válság előtti eredményeket, de Magyarországon a szállodaiparban csak 2011-ben sikerült nagyjából a 2007 évi bevételek szintjére visszajutni.

Az MSZÉSZ a 2010-ben, majd 2011-ben elkészített helyzetértékelése, javaslatai folytatásaként ismét elemezte a hazai szállodák teljesítményének alakulását, s az azt befolyásoló tényezőket 2007 – 2011 között, 2012 első félévében. Az elemzés – melynek részletei jelen anyag további részeiben, mellékleteiben található – alapján javaslatokat teszünk a hazai szállodaipar válságból való kilábalásának gyorsítására, fenntartható működése megteremtésének feltételeire.

A következőkben a KSH adatai szerint – a legfontosabb mutatószámok felhasználásával – bemutatjuk a hazai szállodaipar fejlődését 2007 – 2011 között, s az azokból levonható következtetéseket:

MEGNEVEZÉS	2007	2008	2009	2010	2011
KINÁLAT					
Szállodai szobák száma július 31. állapot	50.106	50.669	52.148	54.308	57.431
KERESLET					
vendégéjszaka					
belföldi 1.000	6.119	6.255	5.827	6.256	6.730
külföldi 1.000	8.009	7.919	7.246	7.842	8.642
ÖSSZESEN	14.128	14.174	13.103	14.098	15.372
SZÁLLODAI MUTATÓSZÁMOK					
SZOBAFOGLALTSÁG % , országos	50,1	48,5	43,1	44,6	45,9
BRUTTÓ ÁTLAG SZOBAÁR Ft	14.902.-	14.905.-	14.913.-	14.231.-	14.372.-

BRUTTÓ REVPAR Ft	7.444.-	7.237.-	6.423.-	6.344.-	6.676.-
BRUTTÓ TREVPAR Ft	11.684.-	11.496.-	12.496.-	10.437.-	11.002.-
SZOBA ÁRBEVÉTEL, országos, millió Ft	122.152	121.740	111.258	112.669	124.212
ÖSSZES ÁRBEVÉTEL országos, millió Ft	213.683	212.603	192.399	206.893	224.798
INFLÁCIÓ %	8	6,1	4,2	4,9	3,9
INFLÁCIÓ LÁNCINDEX 2006 = 100 %	108	114,6	119,4	125,3	130,1
EURO/HUF átlag árfolyam	251,31 Ft	251,25 Ft	280,58 Ft	275,41 Ft	279,21 Ft

Fentiekből a következő megállapítások tehetők:

Kereslet – kínálat

- Az elmúlt öt évben a szállodai szobák számában és összetételében megmutatkozó kínálat és a szállodai vendégéjszakák számában megmutatkozó kereslet eltérő ütemű fejlődése miatt a szállodák teljesítménye romlott. Ennek oka részben az, hogy 2007 – 2011 között a hazai szállodai kapacitás - éves átlagban kb. 3 %-kal – 5 év alatt – 7.325 szobával – 14,6 %-kal nőtt. Ezzel szemben a belföldi és külföldi vendégéjszakák száma 5 év alatt 8,8, azaz évente átlagosan csak 1,7 %-kal bővült, szállodai túlkínálat alakult ki.
- A kínálat kedvezőtlen fejlődését mutatja az is, hogy a belépő új szállodák döntően a 4* kategóriában léptek a piacra. A 4* szállodai szobák száma 5 év alatt 40,1 %-kal emelkedett, az országos szállodai kapacitásbővülés zömét 7.307 szobát a 4* szobaszám emelkedése tette ki. Eközben az 1-2-3* kategóriákban a szobák száma a 2007 évi összesen 30.626 szobáról 26.277 szobára, mintegy 14 %-kal csökkent. Ennek a 3 kategóriának a részaránya az összes szállodai szobából a 2007 évi 61,1 %-ról 2011-re 45,7 %-ra változott. A szállodai kínálat magasabb kategóriák felé történő átrendeződését jól mutatja az, hogy míg 2007-ben a szállodák átlagos csillagszáma 3,15, 2011-ben már 3,5* volt.
- A szállodai kínálat aránytalan fejlődése látszik abból is, hogy a wellness típusú szállodai kapacitás a 2007 évi 4.216 szobáról 2011-re 9.365-re, + 122,1 %-kal nőtt, azaz megduplázódott, A kínálat bővülése ennél a szállodatípusnál évi közel + 25 % volt. Ez azért kedvezőtlen, mert a wellness hotelek teljesítménye minden mutatószám tekintetében – melyek a mellékletekben láthatók – elmarad az országos átlagtól.

Szállodai teljesítmények

- A kereslet és kínálat kedvezőtlen változása következtében romlott a szállodák teljesítménye.

- Az országos szállodai szobafoglaltság 2007 – 2011 között 50,1 %-ról 45,9 %-ra / - 4,2 % ponttal /, a bruttó átlag szobaár 14.902 Ft-ról 14.372 Ft – ra / - 3,6 %-kal /, a bruttó REVPAR 7.444 Ft-ról 6.676 Ft-ra / - 10,3 %-kal /, a TREVPAR 11.684 Ft-ról 11.002 Ft-ra / - 5,9 %-kal /csökkent.
- A szállodai teljesítmények jelentős romlását az is jól kifejezi, hogy a magyarországi szállodák összes szoba árbevétele a 2007 évi bruttó 122,2 milliárd Ft-ról 2011-re 124,2 milliárd Ft-ra módosult, alig emelkedett, miközben a kapacitás 14,6 %-kal nőtt.
- A bevételek romlása még ennél is jelentősebb, ha azt is figyelembe vesszük, hogy az EURO/HUF átlagos árfolyam a 2007 évi 251,31 Ft-ról 2011-re 279,21 Ft-ra változott, azaz 11,1 %-kal gyengült. Az árfolyam fenti gyengülése a szállodák árbevételét elvileg növeli, ugyanis a magyarországi szállodák árbevételének több, mint 60%-a külföldi vendégektől származik, akik az EURO-ban megállapított szobaárakat, „csomagokat” fizetik a mindenkori árfolyamon. A szállodai bevételeknek az árfolyamgyengülés ellenére bekövetkező csökkenése – egyebek mellett – azt jelenti, hogy a szállodák árszínvonala öt év alatt csökkent, miközben üzemelési költségeik a mintegy 30%-os infláció következtében emelkedtek.

A következtetéseket megalapozó részletes helyzetelemzést a 2-8 számú mellékletekben ismertetjük.

Szállodai jövedelmezőség

- Fenti adatok szerint 2007 és 2011 között csökkentek a hazai szállodaipar bevételei, minden tekintetben romlottak teljesítményét kifejező mutatói. Eközben 5 év alatt a magyarországi infláció mértéke 2006-hoz viszonyítva meghaladta a 30 %-ot. A szállodai üzemeltetési költségek egyes tételeknél 20–30%-kal, vagy azt meghaladó mértékben nőttek. Például az üzemelési költségek között jelentős szerepet játszó elektromos áram és gáz egységára 5 év alatt 20,3, illetve 20,2%-kal emelkedett a piaci liberalizáció ellenére egy szállodákat főleg Budapesten üzemeltető nagyvállalat esetében. Ugyanennél a vállalatnál a víz- és csatornadíjak 49,9%-kal nőttek, mikor a monopolhelyzetben levő Fővárosi Víz- és Csatornaművek díjemelésével szemben nem volt alternatíva. Egy döntően vidéken szállodákkal rendelkező nagyvállalatnál 2007 és 2012 között az áramnál 17%, a gáznál 63%, a víznél 30%, csatornánál 32%, termálvíznél 94% növekedés tapasztalható. Az önálló, vidéki és budapesti szállodák helyzete rosszabb, mivel nem tudnak a nagy tételben való vásárlás előnyeivel élni. Ennek következtében a szállodák jövedelmezősége drámaian romlott, nyeresége eltűnt, vesztesége halmozódott.

A részletes helyzetelemzésünket a 9.számú mellékletben mutatjuk be.

Következmények

- **Minőségromlás – versenyképesség csökkenés**

A szállodai teljesítmények több éve tartó romlását az üzemeltetők költségcsökkentő intézkedésekkel próbálták, próbálják ellensúlyozni. Ez az alkalmazottak számának csökkentését, kevésbé képzett munkaerő felvételét, a szolgáltatások körének szűkítését, olcsóbb alap és nyersanyagok beszerzését, a felújítások, korszerűsítések, pótlások elhalasztását stb. jelenti. Mindez rontja a szállodai szolgáltatások minőségét, s ezen keresztül az egész magyar turizmus versenyképességét. Azt is látni kell, hogy a szállodaipar romló jövedelmezősége, s ebből következően nagyon alacsony bérszínvonal miatt, megindult elsősorban a szakmailag képzett, kellő nyelvtudással is rendelkező szakemberek külföldre irányuló elvándorlása, ami ugyancsak hozzájárul a szolgáltatások minőségének romlásához.

– Létszámleépítések

Az Új Széchenyi Tervben a Kormány 10 év alatt 1 millió új munkahelyet tervezett létrehozni, amiből a turizmusban és vendéglátásban mintegy 300.000-et. 2007 és 2011 között a KSH adatai szerint a szállodákban – miközben a kapacitás 14,6 %-kal nőtt a foglalkoztatottak száma ettől elmaradónan 36.913-ról, 39.550 főre/ + 7,1 % / emelkedett. A vendéglátásban 108.207-ről 123.983-ra / + 14,5 %-kal nőtt. A növekedés a két területen együtt öt év alatt összesen + 18.413 volt. Nyilvánvaló, hogy amennyiben a turizmus, a hazai szállodaipar teljesítménye nem javul jelentősen - behozva az elmúlt évek lemaradását - nincs esély arra, hogy ezeken a területeken a kitűzött cél megvalósuljon.

– Hitelforrások elapadása

Köztudott, hogy a banki hitelezés általában beszűkült, s különösen így van ez a szállodaiparban, ami egyebek mellett összefüggésben van a szállodaipar romló jövedelmezőségi, pénzügyi helyzetével. Az is közzismert, hogy számos kereskedelmi bank veszteségeket volt kénytelen elkönyvelni új szállodai fejlesztésekre nyújtott hiteleinél, hogy szállodák tucatjai kerültek felszámolásra, kerültek banki tulajdonba a hitelfelvevők fizetéképtelensége miatt. Ezek mellett probléma, hogy a hitelek általában megdrágultak, s szállodák még felújításokra, forgóeszköz beszerzésre is nehezen kapnak hitelt, ami hátrányos az iparág további fejlődése szempontjából.

Kilátások

- 2012 I. félévében folytatódott a 2011 évben megkezdődött javulás turizmusunkban, a hazai szállodaiparban. Idén január – június között a szállodai vendégéjszakák száma 9,2 %-kal, az országos szobafoglaltság a 2011 évi 42,6 %-ról 42,8 %-ra + 0,2 % ponttal, a bruttó átlag szobaár a 2011 évi 14.076 Ft-ról 14.593 Ft-ra + 3,7 %-kal, a bruttó REVPAR 5.994 Ft-ról 6.250 Ft-ra, + 4,3 %-kal nőtt. A szállodai bruttó szoba árbevételek 58,8 milliárd Ft-ot tettek ki, melyek 9,3 % emelkedést jelentenek 2011 I. félévéhez képest. Meg kell jegyezni, hogy a szállodai árbevételek 9,3%-os emelkedése gyengének tekinthető, ha figyelembe vesszük azt is, hogy a szállodai kapacitás 1,7 %-kal nőtt, az EUR/HUF árfolyam 10,1 %-kal volt gyengébb a múlt évinél, s az infláció 2012 I. félévében 5,7%-ot tett ki. 2011 – 2012 első félévében tehát folytatódott a korábbi tendencia, azaz a

gyengébb EUR/HUF árfolyam csak részben jelent meg a forgalomban, ami a bevételek reálértékének csökkenését jelenti.

- A 2012 I. félévében megmutató tendenciák folytatódásával számolunk az év II. felében is. Ez a belföldi kereslet stagnálását, kis mértékű, a külföldi kereslet lassuló növekedését jelenti. A külföldi kereslet esetében az üzleti és a MICE turizmus gyengülésével, stagnálásával, a városlátogató turizmusban részt vevő kisebb költőképességű turisták számának dinamikus emelkedésével számolunk, ami összefügg a MALÉV csődjével, a fapados légitársaságok piaci részesedésének növekedésével. Turizmusunkban végbemenő változások elsősorban a közép kategóriás – főleg 3* - szállodák számára kedvezőek, a felső kategóriás szállodák számára hátrányosak. Fentiek eredményeként a szállodák foglaltsága várhatóan kis mértékben javul, az átlagárak, a REVPAR, a bevételek emelkedését erősen befolyásolja az EUR/HUF árfolyam alakulása. A 2012 évi szállodai árbevételek összességében éves szinten a 2008 évi szint fölött fognak alakulni kb. 10 % -kal., de a REVPAR mutató várhatóan nem éri el a 4 – 5 évvel korábbi mértéket, nem beszélve a REVPAR reál értékéről. A 2012 II. félévi országos turisztikai, szállodai teljesítményeket – az első fél évhez hasonlóan – Budapest, s néhány gyógyhely – pl. Hévíz – 2011 – hez képest átlagot meghaladó teljesítményjavulása fogja meghatározni.

A hazai szállodák jövőbeni sikerét jelentősen meghatározhatja, hogyan képesek megfelelni az értékesítési és marketing munkában megjelenő új kihívásoknak – ezeket lobbijunk 10.számú mellékletében foglaljuk össze.

Gazdálkodásukra, eredményességükre ugyanakkor az adóváltozások is hatással voltak. A 11.számú mellékletben ezeket foglaltuk össze 2007 és 2012 között, ahogyan ajánlásainkat, állásfoglalásainkat is 2010 és 2012 között a 13.számú mellékletben.

2. Az MSZÉSZ célkitűzései a jelenlegi helyzetben

- A hazai szállodák szobafoglaltságának javítása 5 – 6 % ponttal a következő 3 évben, hogy az ismét meghaladja az évi 50 %-ot, s megközelítse, elérje a 2007 évi szobafoglaltságot, illetve közelítsünk Közép – Európai országok átlagához.
- Ezzel egyidejűleg a szállodák forgalmi teljesítményét legjobban kifejező ún. REVPAR mutató / egy kiadható szobára jutó árbevétel / emelkedjen az éves inflációt meghaladó mértékben, hogy az elmúlt 5 évben elszenvedett veszteségeket reálértékben – legalább részben - pótolja.
- A budapesti hotelek esetében a teljesítmények – REVPAR – olyan mértékű javulását kell megcélozni, hogy a következő három évben főbb versenytársainkhoz képest / Bécs és Prága / kialakult hátrányunkat – amit az ún. STR riport mutat – csökkenjen. Emellett el kell érni, hogy az európai városok sorrendjében - amit ugyancsak az STR riport mutat – az utolsó, utolsó előtti helyről / REVPAR / mozduljunk el a középmezőny felé.

- Fenti bevételi célok elérésével sikerülne meghaladni ezen a területen az európai szállodák alsó határértékét, s így lényegesen javulna a magyarországi hotelek jövedelmezősége. Ez alapot teremtene a szolgáltatások minőségének, s ezen keresztül a hazai turizmus versenyképességének javulásához is, ami elősegítené a Kormány Új Széchenyi Tervben megfogalmazott céljainak elérését is úgy a foglalkoztatás, mint a költségvetési bevételek terén
- Fentiekkel párhuzamosan javítanunk kell szállodáink minőségét, mert az erős hazai és nemzetközi versenyben csak ez vezethet sikerre. Az elmúlt években – amikor a bevételek csökkentek – sok szálloda árainak csökkentésével igyekezett előnyhöz jutni, a szolgáltatások színvonalát csökkentő költségtakarékosági intézkedésekkel próbálta a forgalmi elmaradást ellensúlyozni. Javítani kell a szolgáltatások minőségén, de egyúttal értékarányos áron kell azokat értékesíteni.
- Fentiek elérésében segíthet az, hogy a Nemzetgazdasági Minisztériummal 2012. június 12-én megkötött együttműködési megállapodás keretében a Hotelstars szállodaminősítési rendszer bekerült a Nemzeti védjegy rendszerbe, s így az Európai Unió szálloda szövetségei által kidolgozott nemzetközi normák szerint történik Magyarországon is a szállodák minősítése. Fontos, hogy a HSU rendszer elfogadottságát itthon erősítsük, továbbá mi is hozzájáruljunk a HSU nemzetközi bevezetéséhez. Ezt az érintett szállodákkal, illetve az MT ZRT-vel együttműködve kívánjuk elérni. Emellett az is fontos, hogy a HSU követelmények teljesítéséhez állami, EU-s források nyíljanak meg kedvezményes feltételekkel. Erre az MSZÉSZ javaslatokat fog tenni.
- A szolgáltatások minőségének javítására a hardware mellett a software erősítése is szükséges. Ennek érdekében az MSZÉSZ javaslatokat tett, tesz a közép és felsőfokú oktatás javítására / pl. a 8. féléves kötelező gyakorlati visszaállítása a felsőfokú képzésben /. Emellett az MSZÉSZ évente két alkalommal – Közgyűléseihez kapcsolva – tagszállodáinak vezetői, munkatársai részére folyamatosan továbbképzéseket szervez hazai és külföldi szakemberek bevonásával a korszerű vezetési, értékesítési, üzemeltetési ismeretek közvetítésére.

3. Az MSZÉSZ javaslatai a helyzet javítására

Az MSZÉSZ álláspontja szerint a szállodaipar elmúlt öt évben bekövetkezett visszaesésének, a kialakult súlyos pénzügyi helyzetének javítására, ismét fenntartható növekedési pályára állítása érdekében a következő lépésekre, intézkedésekre van szükség:

3.1.Új turizmus fejlesztési stratégia kidolgozása

Az MSZÉSZ egyetért azzal a Kormánydöntéssel – ami a Turizmus törvénnyel kapcsolatban született -, hogy annak elfogadását előzze meg egy 10 évre szóló” turizmus fejlesztési stratégia” kidolgozása”.

Javaslat: Az „Új turizmus stratégia” elkészítése a szakmai szervezetek bevonásával, az ország turisztikai lehetőségeinek reális felméréssel készüljön. Adottságainknak megfelelően az új turizmus stratégia prioritásai Budapest, Balaton, az egészségturizmus, az esemény, rendezvényturizmus / MICE – kongresszusi, konferencia turizmus / lehetnek a kulturális, sport, gasztronómiai turizmus mellett.

Az új turizmus stratégia kidolgozásánál messzemenően figyelembe kell venni a nemzetközi turisztikai trendeket. A beutazó turizmus növelése érdekében a hagyományos piacaink és a szomszédos országok mellett új piacok (BRIC országok, Közel-Kelet) megnyerése szükséges. A rendelkezésre álló forrásokat döntően attrakciófejlesztésre, nemzetközileg vonzóképes rendezvények, fesztiválok támogatására, s a meglévő kínálat piacra juttatására kell fordítani, hogy javuljon nemzetközi vonzóképességünk. Elsőbbséget kell adni a meglévő kapacitások korszerűsítésének, a szolgáltatásbővítésnek, hogy a már működő szállodák, egyéb turisztikai vállalkozások kihasználtsága, bevételei emelkedjenek, s így fenntartható működésük feltételei javuljanak. Kapacitásbővítés csak szelektíven, korlátozottan javasolt. A gyógy turizmus marketingjének elősegítésére, támogatására – az OEP finanszírozásában – olyan tudományos kutatások elvégzésére lenne szükség, melyben a gyógyszeres, illetve gyógyvízen alapuló kezelések költségeit és eredményességét hasonlítják össze.

3.2.Kereslet és kínálat egyensúlyának helyreállítása

Külföldi kereslet élénkítése

Turizmusunkban, szállodáink bevételeiben meghatározó szerepe van a beutazó turizmusnak. Ennek élénkítésére erősebb, hatékonyabb marketing munkára van szükség, ami az eddigieknél lényegesen jelentősebb ráfordítást igényel. Nemzetközi marketingre – melynek felelőse az MT ZRT – az elmúlt években a következő források álltak rendelkezésre:

Év	MT ZRT marketing költségvetése / millió Ft /
2002	6.988
2003	5.230
2004	4.515
2005	3.657
2006	4.572
2007	3.692
2008	3.930
2009	3.085
2010	
2011	6.400
2012 terv	6.400*

*Az MT ZRT 2012 évi költségvetése – az év közbeni változások, zárolások miatt - még nincs véglegesen jóváhagyva. Egy 2011. december 22. Bulletin hír szerint 6,55 milliárd Ft volt az

előirányzat a következők szerint: 4,2 milliárd Ft + 1,85 milliárd a tartalék keretéből + kb. 600 millió saját bevétel= 6,65 milliárd Ft. Emellett azzal számoltak, hogy további 700 millió Ft – ot kapnak a budapesti kerületek IFA bevételeiből. Ez 2012. szeptemberében még nem érkezett meg.

Fentiek szerint a nagyon erős nemzetközi versenyhelyzetben 2012 III. negyedévében bizonytalan a nemzeti marketingre fordítható ez évi források nagysága, ami hátráltatja a turizmus promócióját úgy belföldön, mint külföldön. További hátrányt jelent az ideiglenes megélősködési infláció mellett az EUR/HUF 10% körüli gyengülése 2011 I. félévéhez képest, ami csökkenti a rendelkezésre álló összeg vásárlóértékét.

A helyzetet rontja, hogy 2011. január 1.-vel a Fővárostól a kerületekhez került az IFA kivetési joga, s ennek következményeként elapadt az a forrás, amelyből korábban Budapest turizmusa marketingjét részben finanszírozták.

Arra is felhívjuk a figyelmet, hogy az ország sikeres turisztikai marketingjének biztosítására az MTZRT mellett meg kell teremteni a regionális és a helyi promóciós tevékenységéhez szükséges rendszeres és kiszámítható forrásokat, továbbá azt is biztosítani kell, hogy ezeket a forrásokat ne lehessen más célra felhasználni.

Javaslat: az MT ZRT és a TDM-ek marketing költségvetésének, forrásainak emelése, azok rendszeres és folyamatos biztosítása olyan formában, hogy ezeket a forrásokat ne lehessen más célra felhasználni. Budapesten a kerületek által beszedett IFA 25 %-nak átadása / kiegészítve az állami költségvetési támogatással / marketing célú felhasználásra az MT ZRT, illetve a Főváros részére.

A belföldi kereslet élénkítése

Az elmúlt években szállodáinkban a belföldi vendégéjszakák aránya 45 % fölé került, de a gazdasági válság következtében a belföldi kereslet fejlődése lelassult. Kívánatos lenne ennek élénkítése, amire kiváló eszköz lehet az Üdülési csekket 2012-től felváltó SZÉP kártya, ha az kellő marketingtámogatást kapna.

Meg kell jegyezni, hogy 2010-ben a kereskedelmi szálláshelyeken felhasznált Üdülési Csekk volumene 28,9 Mrd., 2011-ben 21,9 Mrd. Ft volt, azaz a beváltás 24,2%-kal csökkent. Ezek az összegek 2010-ben a belföldi szállásdíj bevétel 58%-át, 2011-ben 44,5%-át tették ki. Ez jól bizonyítja a kereskedelmi szálláshelyek iránti hazai kereslet alakításában a jól kiválasztott és alkalmazott állami eszközök jelentőségét.

Az MSZÉSZ álláspontja szerint a SZÉP kártya az Üdülési cseknél korszerűbb, a szállodák számára kedvezőbb fizetési eszköz. Az Üdülési csekk után fizetett 6 % helyett csak 1,5 % jutalék fizetésével jár. Emellett pozitív intézkedésnek tartjuk, hogy az MSZÉSZ javaslatára a SZÉP kártya felhasználására vonatkozó szabályozást a Kormány úgy módosította, hogy annak mindhárom „zsebébe” – a szállásadás mellett a vendéglátás és rekreáció – feltöltött összeg is felhasználható szállodai szolgáltatás igénybevételeire. Ezt azonban a felhasználók körében tudatosítani szükséges.

Javaslat: Az MSZÉSZ reprezentatívnak nem tekinthető felmérése, s a KSH 2012 I. féléves adatai szerint a SZÉP-kártya forgalom – bár annak volumene dinamikusan nőtt - a hoteleknél elmaradt a várakozástól, ezért a SZÉP kártya elterjesztésének, üdülési célú felhasználásának eddiginél erősebb marketing támogatása szükséges. Ebben a szállodák mellett az MT ZRT-nek, a kibocsátó bankoknak is nagyobb szerepet kellene vállalnia. Azt is fontosnak tartjuk, hogy a SZÉP kártya szabályozása ne lazuljon fel, hogy azt a létrehozók eredeti céljainak megfelelően, elsősorban üdülésre, kereskedelmi szálláshelyek igénybe vételére lehessen felhasználni.

3.3.Új turizmus, szállodai fejlesztéspolitika szükségessége

Lobbyanyagunkban végzett elemzés szerint a kereslet visszaesése mellett a hazai szállodai kínálat „torz” fejlődése hozzájárult a hotelek jövedelmezőségének romlásához. Gondolunk itt az alsó kategóriás szállodák „eltűnésére”, a 4* szállodai szobaszám évi 7 – 8 % bővülésére, a wellness típusú szállodáknál megduplázódására az elmúlt 5 évben.

Javaslat: a következő években új szállodai beruházásokra állami támogatást, kedvezményes EU forrást csak szelektíven, kivételes esetekben adjanak. Ehelyett a turisztikai attrakció fejlesztés előtérbe állítása mellett a meglévő szállodák felújítására / teljes és részleges rekonstrukciók, fürdőszobák felújítása, bútorcserék, energiatakarékossági rendszerek, szélessávú internet stb. /, szolgáltatásainak bővítésére kell a meglévő forrásokat felhasználni.

3.4.Budapest turizmusának kiemelt fejlesztése

A KSH 2011 évi végleges adatai egyértelműen igazolják Budapest meghatározó szerepét a magyarországi turizmusban. 2011-ben a hazai teljes szállodai kapacitás / 57.453 szoba / 31,8 %-a / 18.253 szoba volt a Fővárosban, miközben az országos összes bruttó szállodai szoba árbevétel / 124,2 milliárd Ft / 52 %-a / 64,5 milliárd Ft / keletkezett a budapesti hotelekben. Arra is fel kell hívni a figyelmet, hogy 2007 és 2011 között – az ismert okok miatt – Budapest turizmusa nagyobb mértékben esett vissza, mint az országos. Ezt mutatja, hogy a fővárosi szállodák 2011 évi bruttó 64,5 milliárd Ft szoba árbevétele 2011-ben 10,3 %-kal volt kisebb a 2007 évinél, míg országos szinten a 2011 évi 121,2 milliárd Ft csak 1,7 %-kal több a 2007 évinél.

Fentiekből egyértelműen következik, hogy turizmusunk növekedési pályára állítása nem érhető el Budapest turizmusának kiemelt fejlesztése, előtérbe állítása nélkül.

Javaslat: külön turizmus fejlesztési stratégia kidolgozása a Főváros esetében. Az MSZÉSZ erre vonatkozó javaslatát megtette az „Új Budapest Turizmus stratégiával” kapcsolatban – amit a BTDFM készített – 2012 májusában.

Budapest esetében ismételtelen kiemeljük egy nagy kapacitású – 4 – 6.000 fős – Kongresszusi Központ megépítésének fontosságát, sürgősségét. Fővárosunk a tapasztalatok, nemzetközi felmérések szerint igen népszerű helyszín konferenciák, ún. MICE rendezvények számára, s ezek megrendezésére minden adottsággal rendelkezik a szükséges méretű Kongresszusi Központ kivételével. Egy ilyen létesítmény megépítésével a meglévő szállodai kapacitások, éttermek, s egyéb turisztikai, kulturális létesítmények kihasználtságát lehetne növelni, s az nagyban hozzájárulna az adóbevételek, a foglalkoztatás emelkedéséhez is.

Örömmel nyugtázzuk, hogy a legfrissebb hírek szerint 2012 őszén várható – remélhetőleg – pozitív Kormánydöntés ebben az évek óta húzódó ügyben

3.5. IFA mértéke, felhasználása, állami kiegészítése

Az idegenforgalmi adó (IFA) mértékének változása az egyes magyarországi városokban, gyógy- és üdülőhelyeken a 12. sz. mellékletben látható. Ez azt mutatja, hogy 2007 és 2012 között az egyes önkormányzatok nagymértékben megemelték ezt az adót. Az emelés mértéke Budapesten 33%, egyes vidéki gyógy- és üdülőhelyeken 20-37% között volt. Az IFA mértéke különösen magasnak tekinthető az alacsonyabb kategóriájú, illetve vidéki szállodák esetében, melyeknél az IFÁ-t fix összegben határozzák meg, illetve melyeknél a szobaár alacsony. Például: 2011-ben a magyarországi 3*-os szállodákban a bruttó átlag szobaár 9.550 forint volt. Ezeknél 2 fő esetében – 400 Ft/fő/éj összeget figyelembe véve – az IFA mértéke a szobaár 8,4%-át teszi ki. Ugyanez 2011-ben egy 4*-os szálloda esetében – ahol az átlag szobaár 2011-ben 14.294 Ft – az IFA mértéke 5,6%-ot ér el.

A magasan megállapított IFA mellett közismertek annak kivetésével, felhasználásával kapcsolatos egyéb anomáliák is. Gondolunk itt arra, hogy az önkormányzatok által kivetett idegenforgalmi adót döntően nem a turizmus fejlesztésére használják, hogy Budapesten 2011 január 1. óta az IFA bevételeket a kerületek maguk használják fel, s így nem jut forrás a Főváros turisztikai marketingjére, hogy az IFA állami forrásból történő kiegészítése bizonytalan, évente a költségvetés helyzetétől függően változik.

Javaslat: a készülő Turizmus törvényben olyan szabályozásra van szükség, hogy az Önkormányzatok az IFA-t kizárólag turisztikai célokra használják, Budapest esetében annak meghatározott részét átadják – Fővárosnak, az MT ZRT-nek - turisztikai marketingre, hogy az állami kiegészítés mértéke normatív alapon kerüljön biztosításra. Jó megoldásnak tartanánk, ha az IFA mértékét maximalizálnák, esetleg az egész országban – Budapesthez hasonlóan - %-ban állapítanák meg. Ez utóbbival az IFA arányos lehetne a szállodák szobaárával. Ugyanakkor a Fővárosban alkalmazott 4% is magas, nem fogadható el annál magasabb mérték megállapítása.

3.6. Egyéb önkormányzati és 2011-ben bevezetett további adók

A szállodák számára különösen nagy terhet jelentenek az önkormányzatok által - az IFA mellett – kivetett egyéb adók is, így az építményadó és iparűzési adó. Ezek 2007 és 2012 közötti változása, jelenlegi mértéke látható a 12. sz. mellékletben.

Az építményadó öt év alatt egyes vidéki településeken 10 – 190 %, Budapesten – kerületenként eltérően – 40 – 80 % között nőtt. Ezek az emelések akkor történtek, amikor a szállodák árbevétele köztudottan csökkent, s ez is hozzájárult fenntartható működésük ellehetetlenüléséhez. A szállodaipart az építményadó – más ágazatokhoz képest – különösen sújtja, mivel az egy négyzetméterre jutó bevétel a kereskedelmi, ipari vállalkozásokhoz képest nagyon alacsony.

Az iparűzési adó fenti melléklet szerint a szállodák teljes árbevételének 1,6 – 2 %-a között mozog. Ez az adó is nagyon hátrányos a szállodaiparra az egyéb ágazatokhoz képest, mivel az iparban, a kereskedelemben az ún. anyagköltség – amivel az iparűzési adó alapja csökkenthető – sokkal magasabb, mint a hotelek esetében. A szállodák alapvetően „szoba négyzetmétert” árulnak olyan szolgáltatásokkal, amelyeknek anyag felhasználási vonzata alacsony.

Hasonlóképpen hátrányosnak tartjuk – különös tekintettel a szállodák romló jövedelmezősége miatt – a 2011 –ben bevezetett élelmiszerfelügyeleti díjat, a korábbival szemben ötszörösére emelt rehabilitációs járulékot, vagy a vállalkozások számára hátrányosan módosított innovációs járulékot.

Javaslat: az építményadó mértékének maximalizálása, az iparűzési adó mértékének csökkentése figyelembe véve a szállodaipar sajátosságait.

3.7.Változások a szállodai marketing, értékesítés terén, új kihívások, veszélyek

Az internet térnyerésével változnak az utazási szokások, a vendégek interneten könnyedén tájékozódnak a szállodai kínálatról, árakról. Ebben segítségükre vannak a szállodák saját honlapjai mellett az un. kereső, a szobafoglalási, vendégvéleményeket gyűjtő, az ár összehasonlító és az un. „social media” portálok. Ezek gyors térnyerése következtében elsősorban az önálló – szálloda vállalatához, lánchoz nem tartozó, bár azok is - szállodák egyre inkább elvesztik kontrolljukat értékesítési és árpolitikájuk felett. Emiatt csökkennek árak, nagyon magas jutalékot kell fizessenek, így romlik jövedelmezőségi, pénzügyi helyzetük.

Javaslat: javítani, erősíteni kell a szállodák szakmai tudását, felkészültségét a szállodai értékesítés, s különösen az on-line értékesítés és marketing terén. Az MSZÉSZ ilyen továbbképzések szervezését 2010-ben beindította Közgyűlései keretében. Régióként, jelentősebb üdülő helyenként a szolgáltatók összefogásával közös non profit alapon létesített turisztikai portál kialakítására és működtetésére van szükség, amin on-line szállodai, s egyéb turisztikai szolgáltatások foglalására is van lehetőség. Hasonlóképpen országos portál létrehozása és működtetése elengedhetetlen (MT ZRT). Ezeket állami támogatással, IFA felhasználásával sürgősen be kell indítani. Emellett meg kell vizsgálni, milyen lehetőségek – szükség esetén jogi – vannak arra, hogy az on-line portálok szálláskínálatukban a különböző szálláshelyeket az érvényes szabályozásnak megfelelő elnevezésekkel, szimbólumokkal, az adott szálláshely működési engedélyével összhangban jelentessék meg. Ezen a téren az MSZÉSZ első lépésként felhívást küldött az összes hazai szobafoglalási portálnak, egyeztetéseket kezdett azokkal, s további lépések megtételét tervezi.

3.8.Kiemelt regionális repülőterek

Közismert a repülés szerepe a nemzetközi turizmusban, s éppen ezért az MSZÉSZ nagy eredménynek tartja, hogy 2012-ben megoldódn látszik a sármelléki Balaton reptér sorsa, hogy az a hévízi Önkormányzat kezelésébe került. Emellett Debrecenben a Wizzair több járat – London, Eindhoven, Milano stb. – megnyitásáról döntött, ami Kelet – Magyarország turizmusának fejlődéséhez nagy segítséget adhat. Ezeknek a repülőtereknek hosszú távú

működését nyilván a beindított nemzetközi járatok sikeressége fogja meghatározni, aminek eléréséhez a régióban érdekelt turisztikai, s egyéb vállalkozások összefogására, folyamatosan erős marketing munkára van szükség az MT ZRT bevonásával, koordinálásával.

Javaslat: folyamatos nemzetközi marketing az érdekelt Önkormányzatoknak, a régiós vállalkozásoknak, s az MT ZRT-nek az összefogásával a vidéki repülőterek – s a Malév csődje miatt meggyengült budapesti Liszt Ferenc repülőtér - esetében, valamint a Dél- Dunántúli régió turizmusának fejlesztése érdekében a Pécs- Pogány repülőtér nemzetközi vérkeringésbe való bekapcsolásának megteremtése.

3.9.ÁFA

A hazai turisztikai vállalkozások legnagyobb problémája - a gyenge bel és külföldi kereslet mellett – túladóztatásuk. A vállalkozásokat terhelő nagyszámú adó és járulék – iparűzési, építmény, újabban telekommunikációs és élelmiszerlánc felügyeleti adó stb. – között a szállodaipar és vendéglátás terén a legnagyobb terhet a nemzetközi összehasonlításban kiemelkedően magasnak tekinthető ÁFA jelenti. Az 1. sz. mellékletben bemutatjuk az EU tagországaiban – a szállodaipar és vendéglátás terén – jelenleg érvényes ÁFA kulcsokat. Ebből látható, hogy a Magyarországon érvényes szállodai szobakiadást terhelő 18 %, s a szállodai szolgáltatásokat terhelő 27 %-os ÁFA messze meghaladja a többi országban alkalmazott mértékeket. Az EU tagországaiban jelenleg a szállodai szobakiadás után átlagosan 10%, a vendéglátás esetében az ételforgalomnál átlagosan 15,5% ÁFA-t fizetnek a vállalkozások. A hazai vállalkozásokat terhelő kiemelkedően magas – a 27 %-os „Európa bajnok” – ÁFA azért különösen megterhelő, mivel a gyenge kereslet árkorlátot jelent, azaz a megemelt ÁFA-t nem lehet az árakban érvényesíteni, azt a szállodák, éttermek stb. árrésük rovására fizetik a költségvetésbe ezzel is rontva jövedelmezőségüket. Ugyanez a helyzet a szobakiadást terhelő 18% ÁFA esetében.

Javaslat: a szállodaipar és vendéglátás teljes adórendszerének felülvizsgálata, az adó mértékek csökkentésére, az adórendszer egyszerűsítésére van szükség. Ezen belül legfontosabbnak az ÁFA mértékeknek mérséklését tartjuk. A javasolt ÁFA- mérték a szállodai szobakiadásnál 10 %, a vendéglátásnál 15 % körüli szintet jelent.

3.10. OEP támogatások

A gyógyszállodák iránti belföldi kereslet alakulásában jelentős szerepe van az OEP támogatásoknak, amelyek révén az elfogadott gyógykezelések árai a hazai vendégek részére elérhetőbbé válnak. A társadalombiztosítás ismert pénzügyi problémái miatt az OEP kezelések TB támogatása 2006 óta nem változott, bár a hatályos törvény szerint ezeket két évente felül kell vizsgálni. Emiatt a szolgáltatók a kezelések árainak emelésére kényszerültek, ami egyik oka lehet a gyógy szállodák belföldi forgalma csökkenésének.

Javaslat: Az OEP támogatások felülvizsgálata, emelése.

3.11. Hitelfeltételek javítása

A hitelfeltételek általános romlása, ami összefügg a bankok gazdálkodási körülményeinek változásával, súlyosan érinti a hazai szállodaipart is.

Javaslat: meg kell vizsgálni annak lehetőségét, hogy – akár osztrák mintára – önálló Turizmus Bank felállítására kerüljön sor. Az is elképzelhető, hogy az EXIM Bank turisztikai vállalkozások részére kedvezményes hitelkonstrukciókat alakítson ki, elsősorban felújításokra, korszerűsítésekre, energiaracionalizálásra, stb. azzal az indoklással, hogy a turizmus „láthatatlan exportot” jelent, bevételeinek mintegy 2/3 része devizában jelentkezik.

3.12. Malév csődje, s annak hatása

A Malév 2012. februárban bekövetkezett csődje óta még csak 6 hónap telt el, annak a hazai turizmust érintő hatásai még teljes mértékben nem láthatók. Az eddigi tapasztalatok ugyanakkor azt mutatják, hogy a Malév megszűnése elsősorban a budapesti felsőkategóriás – 5* - szállodákat érintette hátrányosan. Bár a nagy hagyományos légitársaságok – Lufthansa, British Airways, Air France stb. – a főbb desztinációkban bővítette kapacitásait, új járatokat indított, de a verseny csökkenése következtében emelkedtek a repülőjegy árak. Emellett egyes EU-n belüli desztinációkban – pl. Skandinávia - , illetve EU – n kívüli városokkal – pl. Moszkva, Kiev, Isztambul, Tel Avív stb. – romlott az összeköttetés, kevesebb járat működik, ami beutazó turizmusunk szempontjából hátrányos. Azt is látni kell, hogy a Malév csődjének következménye az is, hogy a Delta és az American Airlines is leállította New – York-i, illetve a Hainan Air a pekingi járatát. Ez utóbbi miatt a szállodákban megjelenő kínai vendégéjszakák száma csökkent. Az un. fapados járatok térnyerése ugyanakkor a kisebb pénzü, olcsóbb szállodákat kereső vendégek számának emelkedését jelentette, ami elsősorban a budapesti 3*-os szállodák üzletmenetére volt pozitív hatással.

Javaslat: gyors állami intézkedésekre van szükség, hogy a Malév repülési jogai – melyeket államközi szerződések biztosítottak számára – minél előbb átadásra kerüljenek más légitársaságoknak, hogy javuljanak a légiközlekedési kapcsolatok pl. Oroszország, Ukrajna, Izrael, Törökország felé. Emellett az MT ZRT aktív támogatásával új légitársaságok megnyerése szükséges a Liszt Ferenc reptér forgalmának növelésére.

1. sz. melléklet

		CZECH REPUBLIC	DENMARK	ESTONIA	FINLAND	FRANCE*	GERMANY	GREECE	HUNGARY	IRELAND	ITALY*	LATVIA	LITHUANIA	LUXEMBOURG	MALTA	NETHERLANDS	POLAND	PORTUGAL	ROMANIA	SLOVAKIA	SLOVENIA	SPAIN	SWEDEN	UNITED KINGDOM	NORWAY	SWITZERLAND	ICELAND	CROATIA	TURKEY				
RATES		20	25	20	23	19,6	19	23	27	23	21	22	21	15	18	19	23	23	24	20	20	18	25	20	25	8	26	25	18				
	Reduced	10	6/12	9	5/8	14	-	9	9/13	5,5/7	7	13	5/18	9/13,5*	10	12	9	6/12	7	6	8	6/13	9	6/10	8,5	8	6/12	5	8/15	2,5	7	10	8
	Super reduced	-	-	-	-	-	-	-	-	2,1	-	6,5	-	-	4	-	-	5	-	-	-	-	4	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
HOTEL		10	6	9	8	14	25	9*	9	7	7*	6,5	18*	9	10	12*	21	3	7	6	8*	6	9*	20	8,5	8	12	20*	8	3,8*	7	10	8
RESTAURANT SERVICES	Restaurant Food	10	12	20	8	20*	25	20	13	7	19	23	27	9	10	22	21	3	18*	6	8	23	24	20	8,5	8	12	20	25	8	7	25	8/* 18
	Non-alcoholic beverages	10/20*	21	20	8	20	25	20	13	7	19	23	27	23	10	22	21	3	18*	6	8/23**	23	24	20	20	8	12	20	25	8	7	25	8/* 18
	Alcoholic beverages	20	21	20	8	20	25	20	23	19,6	19	23	27	23	10	22	21	3	18*	19	23	23	24	20	20	8	25	20	25	8	26	25	18
	Take away Food	10	6	20	5	14	25	20	13	5,5/7**	7	23	27	9	10	22	21	3	18	6	8	23	24	20	8,5	8	12	20/0**	15	2,5**	7	25	8
	Non-alcoholic drinks	10/20*	6	20	5/15**	20	25	20	13	5,5/7**	19	23	27	23	10	22	21	3	18	6	8/23**	6/13/23*	24	20	20	8	12	20	15	2,5	7	25	8
	Alcoholic beverages	20	21	20	15	20	25	20	23	19,6	19	23	27	23	10	22	21	3	18	19	23	13/23*	24	20	20	8	25	20	25	8	26	25	18
	Delivery at home Food	10	6	20	5	20	25	20	13	5,5/7**	7/19**	23	27	9	10	22	21	3	18	6	8	23	24	20	8,5	8	12	20	15	2,5***	7	25	8
	Non-alcoholic beverages	10/20*	21	20	5/15**	20	25	20	13	5,5/7**	19	23	27	23	10	22	21	3	18	6	8/23**	6/13/23*	24	20	20	8	12	20	15	2,5	7	25	8
	Alcoholic beverages	20	21	20	15	20	25	20	23	19,6	19	23	27	23	10	22	21	3	18	19	23	13/23*	24	20	20	8	25	20	25	8	26	25	18
	Bars & cafés Food	10	12	20	8***	20	25	20	13	7	19	23	27	9	10	22	21	3	18	6	8	23	24	20	8,5	8	12	20	25	8	7	25	18
	Non-alcoholic beverages	10/20*	21	20	8***	20	25	20	13	7	19	23	27	23	10	22	21	3	18	6	8/23**	23	24	20	20	8	12	20	25	8	7	25	18
	Alcoholic beverages	20	21	20	8***	20	25	20	23	19,6	19	23	27	23	10	22	21	3	18	19	23	23	24	20	20	8	25	20	25	8	26	25	18
Night clubs Food	10	12	20	8***	20	25	20	13	7	19	23	27	9	21	22	21	3	18	6	8	23	24	20	8,5	8	12	20	25	8	7	25	18	
Non-alcoholic beverages	10/20*	21	20	8***	20	25	20	13	7	19	23	27	23	21	22	21	3	18	6	8/23**	23	24	20	20	8	12	20	25	8	7	25	18	
Alcoholic beverages	20	21	20	8***	20	25	20	23	19,6	19	23	27	23	21	22	21	3	18	19	23	23	24	20	20	8	25	20	25	8	26	25	18	
FOOD, DRINKS IN SHOPS	Food	10	6/12/21	20	0/5/15 luxe	14/20	25	20	13	7	7	13	27	0/13,5/23	4/10/21	22	21	3	0	6	5/8	6/13/23	24	20	8,5	4/8	12	0***	15	2,5	7	0/25	8/18
	Non-alcoholic beverages	20	21	20	5/15**	14	25	20	13	7	19	13	27	23	4/21	22	21	3	18	6	8/23**	6/13/23	24	20	8,5	8	12	20	15	2,5	7	25	8
	Alcoholic beverages	20**	21	20	15	20	25	20	23	19,6	19	23	27	23	21	22	21	12/15	18	19	23	13/23	24	20	20	18	25	20	25	8	26	25	18

AUSTRIA*: 10% on milk, cocoa (with milk) and water, 20% on coffee and tea and all other beverages

AUSTRIA**: 12% for wine, if sold directly by the winemaker (producer)

CYPRUS*: The standard rate will be increased to 17% with effect from 1 March 2012.

CYPRUS**: Soft drinks are taxed with 5% VAT other non-alcoholic drinks with 15%.

CYPRUS***: In bars/cafes/night clubs, which do not offer food, alcoholic beverages and soft drinks are charged with the standard rate of 15% and other non-alcoholic beverages are taxed at 5%.

CZECH REPUBLIC*: 14% for breakfast and half-board in hotel

ESTONIA*: Accommodation including breakfast

FRANCE*: The 5,5%, 7% and 19,6% VAT rates have been reduced to 2,1% and 8,5% in the Overseas Regions; the 19,6% VAT rate has been reduced to 8% in Corsica.

FRANCE**: 7% on food & beverage considered to be immediately eaten/drunk (eg. Sandwich). 5,5% on food & beverage that is not immediately eaten/drunk (eg. non-alcoholic beverage in bottle / can, pastries, viennoiseries,...)

GERMANY*: 7% on the room only. Breakfast/half-board is always subject to the 19% rate.

GERMANY**: 19% if any service is provided with the delivery;

GREECE*: The VAT rates have been reduced to 5%, 9% and 16% on islands of the Aegean sea.

HUNGARY*: 18% rate for the hotel room. When rooms are only sold with breakfast or half-board included, the 18% rate still applies. If breakfast/half-board is offered separately the 27% rate applies for the breakfast/half-board.

ITALY*: The standard and reduced VAT rates shall be increased to 23 and 12% from 1 September 2012.

LATVIA*: Accommodation including breakfast.

MALTA*: 5% for pre-booked half-board stays in hotels when making use of the hotel's restaurant services

POLAND*: If accommodation and food is the part of conference packer, than 23% VAT rate is applied to the total amount.

POLAND**: 23% on tea, coffee, sparkling drinks and mineral water. 8% on juices (23% when served with breakfast and also when served at coffee break during conference - package).

PORTUGAL*: 6% on juices or nectars of fruit, 13% on mineral water and wine

ROMANIA*: 9% rate for the hotel room. When breakfast included the 9% rate still applies. If breakfast is offered separately the 24% rate applies for the breakfast.

UK*: Since 1994, the Isle of Man has a reduced rate (5%) on accommodation

UK**: 20% if sold on "catering premises"; 0% if not

UK***: Some confections and snacks are charged at 20%

SWITZERLAND*: In principle until 2013

SWITZERLAND**: Take away service with no facility to eat on the premises

SWITZERLAND***: Without additional service and any food preparation at the customer's place

TURKEY*: 18% in 1st class restaurants, 8% in 2nd class restaurants (as registered by the Ministry)

A szállodaipar helyzetének részletes értékelése a 2007 - 2011 közötti időszakban

2.1.Országos szállodai kínálat

- Az 3. sz. mellékletből megismerhető a hazai szállodai kapacitás változása 2007 – 2011 között, amely a következőket mutatja:
- 2011-re az országos szállodai kínálat a 2007 évi 50.106-ról 57.431 szobára, azaz 14,6 %-kal nőtt.
- Az egyes szállodai kategóriák változásait elemezve feltűnik, hogy az alacsonyabb és közepes minőséget jelentő 1, 2 és 3* kategóriában a szobák száma 71,6 %-kal, 30 %-kal, s 4,5 %-kal csökkent. Ezzel szemben magasabb minőséget képviselő 4*-ban 40,1 %-kal, az 5*-ban – az átlagos növekedéstől elmaradóan – 8,3 %-kal nőtt a szobák száma.
- A KSH kimutatása szerint a szállodatípusok között a gyógy szállodai kapacitás 4,7 %-kal 6.612 szobáról 6.298 szobára csökkent, ezzel szemben a wellness szállodákban levő szobák száma 4.216-ról 9.365 szobára, azaz + 122 %-kal nőtt, több mint a duplájára emelkedett 5 év alatt.
- A minőségi szállodai szobák arányának változását jól mutatja, hogy míg országos szinten 2007-ben a 4 és 5* kategóriában levő szobák száma az összesnek 38,9 %-át, addig 2011-ben már 45,3 %-át tette ki.
- Az 1* szállodák, - melyek részaránya 2011-ben már csak 1,2 % volt – gyakorlatilag eltűnnek a piacról, de a 2* szállodák kapacitása – melyek részaránya 2011-ben csupán 6 %-ot tett ki – drasztikusan visszaesett.
- Az alacsonyabb színvonalú szállodai szobák száma és részarányának csökkenése több okkal magyarázható. Így azzal, hogy a kereslet eltolódik a magasabb szolgáltatási színvonalat képviselő szállodák felé, s az új fejlesztések ennek megfelelően történnek, hogy a szállodai túlkínálat okozta versenyben, árversenyben az 1-2* szállodák kiszorultak a piacról, hogy a kereskedelmi szálláshelyek működését szabályozó 2009 évi Kormányrendelet megszüntette a szálláshelyek kötelező minősítését. Ennek következtében azok a szállodák – s ez főleg az 1 és 2* kategóriában tapasztalható – melyek az új – a Hotelstars minősítési rendszer – követelményeknek nem felelnek meg – kategória megjelölés nélkül jelennek meg a KSH kimutatásaiban. Ezek aránya 2011-ben az összes szállodai szoba kb. 8 %-a volt.

2.2.Kereslet

- A 4. sz. mellékletből – amely a bel és külföldi vendégek által a szállodákban eltöltött vendégéjszakák számának változását ismerteti - látható, miként alakult a hazai szállodák iránti kereslet 2007 – 2011 között országos szinten. Ebből a következők láthatók:
- A 2007 évi 14.837 ezer összes szállodai vendégéjszaka 2011-re 15.372 ezerre, + 8,8 %-kal nőtt. Ezen belül a belföldi 6.119 ezerről + 9,9 %-kal 6.730 ezerre, a külföldi 8.009 ezerről + 7,9 %-kal 8.642 ezerre emelkedett. Az éves növekedés üteme a belföldi vendégéjszakáknál kb. 2 %, a külföldi vendégéjszakáknál 1,6 % körül volt.
- Az összes szállodai vendégéjszakából a bel és külföldiek aránya alig változott. A 2007 évi 56,6 % külföldi, 43,4 % belföldi arány 2011-re 56,3 : 43,7 %-ra módosult.
- Az alacsonyabb szállodai kategóriákban – részben a kínálat átrendeződése miatt – a vendégéjszakák száma drasztikusan csökkent. Az 1*-ban 87,1 %-kal, a 2*-ban 15,7 %-kal, a 3*-ban 5,4 %-kal. Ezzel szemben a 4*-ban – ahol a szobaszám 34,9 %-kal nőtt – a vendégéjszakák száma attól jóval elmaradó mértékben – csak 8,7 %-kal emelkedett, míg az 5*-ban 1,2 %-os csökkenés történt.
- A gyógy szállodákban megjelenő vendégéjszakák száma 19,2 %-kal csökkent, s ezen belül a belföldiekénél - 12,5 %, a külföldiekénél – 25,6 %-os csökkenés mutatkozik. A gyógy szállodáknál a bel és külföldi vendégéjszakák aránya a 2007 évi kb. 49 % - 51 %-ról, 2011-re 53 % - 47 %-ra változott, azaz nőtt a belföldi, csökkent a külföldi.
- A wellness szállodáknál – melyeknél a szobák száma + 107,8 %-kal emelkedett – a vendégéjszaka száma attól kissé elmaradóan + 95,3 %-kal bővült.
- A wellness hoteleknél a bel és külföldi vendégéjszakák aránya 2007 évi kb. 72 % - 28 %-ról, 2011-re kb. 69 % - 31 %-ra módosult, azaz kissé nőtt a külföldi, csökkent a hazai aránya.

2.3.Országos szállodai teljesítmények

Az 5., 6. 7., és a 8. sz. mellékletek tartalmazzák a szállodák teljesítményének változását összefoglaló mutató számokat. Ezek a szobafoglaltság, a bruttó átlag szobaár, a bruttó REVPAR / egy kiadható szobára jutó szoba árbevétel / és a bruttó TREVPAR / egy kiadható szobára jutó összes szállodai árbevétel, melyben a vendéglátás, s egyéb bevételek is szerepelnek /. Ezekből az alábbiak láthatók:

- Országos szinten a szállodák szobafoglaltsága a 2007 évi átlagos 50,1 %-ról 2011-re 45,9 %-ra csökkent. Az 5* kategóriában 68,4 %-ról 63,4 %-ra, a 4* -ban 56,8 %-ról 53,5 %-ra, a 3*-ban 45,9 %-ról 39,8 %-ra, az 1*-ban 34,7 %-ról 20,4 %-ra csökkent, míg a 2*-ban a 2011 évi 31,8 %-os kihasználtság gyakorlatilag a 2007 évi 31,7 %-os szinten maradt.
- A szállodai foglaltság csökkenése következtében csökkentek az átlag szobaárak. Az országos 14.902 Ft bruttó átlagár 3,6 %-kal csökkenve 2011-ben csak 14.372 Ft volt. A legnagyobb mértékű a visszaesés az 5* kategóriában ment végbe, ahol a 2011 évi átlag

szobaár 12,4 %-kal volt alacsonyabb a 2007 évinél. Öt év alatt az átlag szobaárak a 4*-ban 9,1 %-kal, a 3*-ban 0,3 %-kal a 2*-ban 0,7 %-kal csökkentek, az 1*-ban 51 %-kal nőttek.

- Érdekes, hogy 2007-ben az 1 és 2* szállodák átlag szobaára még 4.916 Ft, illetve 7.719 Ft volt, azaz a 2* szoba ár 57 %-kal magasabb volt. Ezzel szemben 2011-ben 1*-ban 7.425 Ft, 2*-ban 7.666 Ft, azaz közel azonos volt ezekben az átlag szobaár. Közelebb kerültek egymáshoz a 3 és 4, illetve a 4 és 5* szállodák árai is.
- A foglaltság és az átlag szobaárak csökkenése miatt romlott a REVPAR mutató is. Ez országos szinten 2007-ben még 7.444 Ft volt, de 2011-re 10,3 %-kal kisebb, 6.676 Ft lett. Legnagyobb mértékű a visszaesés az 5*-ban mutatkozik, ahol a 2011 évi REVPAR 19.662 Ft volt, a 2007 évinél 18,8 %-kal alacsonyabb. Emellett a 4*-ban - 14,5 %, a 3*-ban - 13,4 %, az 1*-ban - 11,4 % a romlás. Egyedül a 2* kategóriában volt + 1,9 % javulás.
- A TREVPAR / az egy kiadható szobára jutó teljes szállodai árbevétel, melyben a szobaár mellett a vendéglátás, s egyéb bevételek is szerepelnek / is fenti romló tendenciát mutatja. Ez országos szinten 2007-ben még 11.684 Ft volt, de 2011-ben 5,9 %-kal csökkenve 11.002 Ft lett. A TREVPAR mutató az 5* kategóriában 2011-ben 31.550 Ft, a 2007 évinél 16,4 %-kal alacsonyabb, a 4* kategóriában 2011-ben 14.287 Ft, ami a 2007 évinél 12,2 %-kal kisebb. A 3*-ban a 2011-ben elért 6.167 Ft 12,7 %-kal gyengébb a 2007 évinél.
- Tekintettel az Új Széchenyi Tervre, amely az egészségturizmus kiemelt fejlesztését határozta meg, külön elemeztük a gyógy és wellness szállodák teljesítményének alakulását, ami a következőket mutatja:
 - A hazai gyógy szállodák átlagos szobafoglaltsága a 2007 évi 63,9 %-ról 2011-re 53,9 %-ra, - 10 % ponttal, a bruttó átlag szobaára 14.902 Ft-ról 14.372 Ft-ra 3,6 %-kal, a bruttó REVPAR-ja 8.059 Ft-ról 6.859 Ft-ra 14,9 %-kal romlott.
 - A wellness szállodák átlagos szobafoglaltsága a 2007 évi 50,5 %-ról 2011-re 45,3 %-ra 5,2 % ponttal, a bruttó átlag szobaára 14.465 Ft – ról 14.136 Ft-ra 2,3 %-kal, a bruttó REVPAR-ja 7.309 Ft-ról 6.405 Ft-ra 12,4 %-kal romlott.
 - A 6. sz. melléklet mutatja az összes magyarországi szálloda bruttó szoba árbevételének változását 2007 – 2011 között. Eszerint bár a szállodai szobák száma, azaz a szállodai kapacitás öt év alatt 14,6 %-kal nőtt, s a 7. melléklet szerint a vizsgált időszakban a hazai infláció meghaladta a 30 %-ot az összes szállodai szoba árbevétel a 2007 évi 122,2 milliárd Ft-ról 2011-re 124,2 milliárd Ft-ra módosult, azaz csupán 1,7 %-kal nőtt.

2.4. Budapest turizmusának alakulása 2007 – 2011 között

Megnevezés	2007	2008	2009	2010	2011
Kínálat szállodai szoba	16.298	16.122	17.283	18.005	18.253

Kereslet Vendégéjszaka 1.000	5.721	5.674	5.122	5.607	6.184
Szobafoglaltság %	61,2	58,7	49,6	52,3	57
Bruttó átlag szobaár Ft	19.942.-	19.322.-	18.506.-	17.436.-	17.591.-
Bruttó REVPAR Ft	12.201.-	11.344.-	9.180.-	9.111.-	10.032.-
Bruttó szoba árbevétel millió Ft	71.108	67.236	57.411	58.702	64.505
Bruttó összes szállodai bevétel millió Ft	109.904	103.463	106.703	99.377	105.229

Fentiekből a következők láthatók:

- 2007 – 2011 között a szállodai szobák száma 12 %-kal, a vendégéjszakák száma viszont csak 8,1 %-kal nőtt. Az így kialakult helyzetben a szállodák fajlagos mutatószámai erősen romlottak.
- A szobafoglaltság a budapesti szállodákban a 2007 évi 61,2 %-ról 2011-re 57 %-ra / - 4,2 % pont romlás /, a bruttó átlag szobaár öt év alatt 19.942 Ft – ról 17.591 Ft-ra / - 11,8 % /, a bruttó REVPAR 12.201 Ft – ról 10.032 Ft-ra / - 17,8 % / romlott.
- Bár öt év alatt a szállodai szobák száma 12 /%-kal nőtt, de eközben a fővárosi szállodák szoba árbevétele 71,1 milliárd Ft-ról 64,5 milliárd Ft – ra / - 9,3 % /, az összes árbevétele pedig 109,9 milliárd Ft – ról 105.2 milliárd Ft – ra / - 4,3 % / csökkent.
- Eközben az infláció meghaladta a 25 %-ot, az EURO/HUF árfolyam 2011-ben 11,1 % - kal lett gyengébb a 2007 évinél.
- Összességében megállapítható, hogy a fővárosi szállodák visszaesése nagyobb volt, mint az országos átlag, miközben Budapesten nagyobb volt még ebben a válság sújtotta időszakban is a szállodai fejlesztések üteme, mint Magyarország egyéb részein.

3. sz. melléklet										
Országos szállodai kapacitás 2007 - 2011 (július 31-re vonatkozó adatok)										
Év	Összesen									
	Szobaszám	Index (bázis%)								
2007	50 106	100.0%								
2008	50 669	101.1%								
2009	52 148	104.1%								
2010	54 308	108.4%								
2011	57 431	114.6%								
Év	*		**		***		****		*****	
	Szoba-	Index (bázis%)	Szoba-	Index (bázis%)	Szoba-	Index (bázis%)	Szoba-	Index (bázis%)	Szoba-	Index (bázis%)

	szám		szám		szám		szám		szám	
2007	2 540	100.0%	4 983	100.0%	23 103	100.0%	15 446	100.0%	4 034	100.0%
2008	2 034	80.0%	4 843	97.2%	23 171	100.3%	16 130	104.4%	4 491	111.3%
2009	1 509	59.4%	4 649	93.3%	22 967	99.1%	18 342	118.7%	4 681	116.0%
2010	1 518	59.8%	4 291	86.1%	22 786	98.6%	20 933	135.5%	4 641	115.0%
2011	720	28.4%	3 490	70.0%	22 067	95.5%	21 648	140.1%	4 369	108.3%
Év	Gyógy szállodák			Wellness szállodák						
	Szobaszám	Index (Bázis%)	Szobaszám	Index (Bázis%)						
2007	6 612	100.0%	4 216	100.0%						
2008	6 819	103.1%	5 056	119.9%						
2009	6 746	102.0%	5 826	138.2%						
2010	7 211	109.1%	7 384	175.1%						
2011	6 298	95.3%	9 365	222.1%						
2004 óta van lehetőség wellness minősítés megszerzésére a szállodáknak.										

4. sz. melléklet						
Országos szállodai vendégéjszakák száma						
Év	Összes Belföldi Vendégéjszaka		Összes Külföldi Vendégéjszaka (fő)		Összes Vendégéjszaka	
	(fő)		(fő)		(fő)	
	Belföldi	Index (bázis%)	Külföldi	Index (bázis%)	Összes	Index (bázis%)
2007	6 119	100.0%	8 009	100.00%	14 128	100.0%
2008	6 255	102.2%	7 919	98.88%	14 174	100.3%
2009	5 827	95.2%	7 276	90.85%	13 103	92.7%
2010	6 256	102.2%	7 842	97.91%	14 098	99.8%
2011	6 730	110.0%	8 642	107.9%	15 372	108.8%

5. sz. melléklet

Országos Szállodai Szobafoglaltság

Év	*		**		***		****		*****		Szállodák összesen	
	OCC%	Index (bázis%pont)	OCC%	Index (bázis%pont)	OCC%	Index (bázis%pont)	OCC%	Index (bázis%pont)	OCC%	Index (bázis%pont)	Átlagosan	Index (bázis%pont)
2007	34.7	-	31.7	-	45.9	-	56.8	-	68.4	-	50.1	-
2008	34.8	0.1	32.5	0.8	44.6	-1.3	54.6	-2.2	61.2	-7.2	48.5	-1.6
2009	24.4	-10.3	30.7	-1	38.7	-7.2	48.5	-8.3	53.7	-14.7	43.1	-5.4
2010	22.5	-12.2	28.9	-2.8	39	-6.9	50	-6.8	60.1	-8.3	44.6	-5.5
2011	20.4	-14.3	31.8	0.1	39.8	-6.1	53.5	-3.3	63.4	-5	45.3	-4.2

6. sz. melléklet												
Országos szállodai bruttó átlagár (Ft)												
	*		**		***		****		*****		Szállodák összesen	
Év	Bruttó ár	Index (bázis)	Bruttó ár	Index (bázis)	Bruttó ár	Index (bázis)	Bruttó ár	Index (bázis)	Bruttó ár	Index (bázis)	Szállodák átlagosan	Index (bázis)
2007	4 916	100.0%	7 719	100.0%	9 577	100.0%	15 732	100.0%	35 383	100.0%	14 902	100.0%
2008	5 016	102.0%	7 978	103.4%	9 917	103.6%	15 661	99.5%	34 130	96.5%	14 935	100.2%
2009	7 378	150.1%	8 032	104.1%	10 297	107.5%	15 397	97.9%	31 034	87.7%	14 913	100.1%
2010	6 578	133.8%	7 628	98.8%	9 435	98.5%	14 466	92.0%	29 402	83.1%	14 231	95.5%
2011	7 425	151.0%	7 666	99.3%	9 550	99.7%	14 294	90.9%	31 005	87.6%	14 372	96.4%

7. sz. melléklet												
Országos szállodai bruttó REVPAR (Ft)												
REVPAR	*		**		***		****		*****		Szállodák összesen	
Év	Bruttó REVPAR	Index (bázis%)	Bruttó REVPAR	Index (bázis%)	Bruttó REVPAR	Index (bázis%)	Bruttó REVPAR	Index (bázis%)	Bruttó REVPAR	Index (bázis%)	Szállodák átlagosan	Index (bázis%)
2007	1 707	100.0%	2 395	100.0%	4 389	100.0%	8 940	100.0%	24 217	100.0%	7 444	100.0%
2008	1 745	102.2%	2 590	108.1%	4 416	100.6%	8 556	95.7%	20 884	86.2%	7 237	97.2%
2009	1 799	105.4%	2 466	103.0%	3 989	90.9%	7 462	83.5%	16 666	68.8%	6 423	86.3%
2010	1 479	86.6%	2 207	92.2%	3 676	83.8%	7 227	80.8%	17 669	73.0%	6 344	85.2%
2011	1 512	88.6%	2 440	101.9%	3 799	86.6%	7 644	85.5%	19 662	81.2%	6 676	89.7%
Adatok Ft-ban												
Év	Gyógy	Index (bázis%)	Wellness	Index (bázis%)								
2007	8 059	100.0%	7 309	100.0%								
2008	6 884	85.4%	7 987	109.3%								
2009	7 819	97.0%	6 129	83.9%								
2010	7 569	93.9%	6 140	84.0%								
2011	6 859	85.1%	6 405	87.6%								

8. sz. melléklet		
Országos szállodai szobaárbevétel millió forintban		
Év	Szállodák összesen	
	Bruttó Szállásdíjbevétel	Index (bázis%)
2007	122 152	100.0%
2008	121 740	99.7%
2009	111 258	91.1%
2010	112 669	92.2%
2011	124 212	101.7%
Országos bruttó bevételek millió forintban		
Év	Szállásdíjak, vendéglátásból származó bevételek, egyéb bevételek	
	Bruttó Bevétel	Index (bázis%)
2007	213 683	100.0%
2008	212 603	99.5%
2009	192 399	90.0%
2010	206 893	96.8%
2011	224 798	105.2%

A szállodai jövedelmezőség változása

A szállodák jövedelmezősége alakulásának bemutatására beszereztük több, különböző kategóriájú szálloda 2007 és 2011 évi adatait. Ezekből látható, hogy úgy Budapesten, mint vidéken részben a szállodák forgalmának kedvezőtlen alakulása, részben a jelentős költségemelkedések következtében üzemi eredményük drámaian csökkent. A vizsgált szállodák mindegyikében a már 2007-ben is szerénynek tekinthető üzemi eredmény 2011-re drasztikusan csökkent, helyenként veszteséggé alakult.

Adatok ezer forintban

	2007	2011	index/diff
Kategória	4* BUDAPEST		
Szobaszám	200-250	200-250	
Foglaltság	69.4%	60.1%	
Nettó átlagár HUF	19 682	19 912	101.2%
Nettó RevPar HUF	13 665	11 967	87.6%
Nettó szobaárbevétel	1 167 094	1 024 907	87.8%
Nettó F/B bevétel	584 783	595 206	101.8%
Nettó gyógy/wellness bevétel	112 150	-	0.0%
Nettó egyéb bevétel	77 356	89 206	115.3%
ÉRTÉKESÍTÉS NETTÓ ÖSSZBEVÉTEL	1 941 383	1 709 330	88.0%
Személyi jellegű költségek	668 451	570 800	85.4%
Személyi jellegű költségek az összbevétel %-ban	34.4%	33.4%	-10.0%
Anyagjellegű költségek	987 909	1 048 151	106.1%
Anyagjellegű költségek az összbevétel %-ban	50.9%	61.3%	10.4%
Ebből étel-ital ELÁBÉ	137 591	132 041	96.0%
Étel-ital ELÁBÉ a F&B %-ban	23.5%	22.2%	-1.3%
Ebből energia költségek	119 006	102 335	86.0%
Energia költségek az összbevétel %-ban	6.1%	6.0%	-0.1%
ÖSSZES KÖLTSEÉG	1 779 821	1 866 362	104.9%
ÖSSZES KÖLTSEÉG az összbevétel %-ban	91.7%	109.2%	17.5%
ÜZEMI EREDMÉNY	161 562	- 157 032	-97.2%
ÜZEMI EREDMÉNY az összbevétel %-ban	8.3%	-9.2%	17.5%
Átlaglétszám	174.0	118.3	68.0%

Adatok ezer forintban

	2007	2011	index/diff
Kategória	4* VIDÉK		
Szobaszám	150-200	150-200	
Foglaltság	60.6%	61.6%	1.0%
Nettó átlagár HUF	7 297	7 883	108.0%
Nettó RevPar HUF	4 421	4 822	109.1%
Nettó szobaárbevétel	298 559	316 813	106.1%
Nettó F/B bevétel	257 376	251 663	97.8%
Nettó gyógy/wellness bevétel	68 366	32 229	47.1%
Nettó egyéb bevétel	12 914	21 157	163.8%
ÉRTÉKESÍTÉS NETTÓ ÖSSZBEVÉTEL	637 215	615 349	96.6%
Személyi jellegű költségek	267 746	258 005	96.4%
Személyi jellegű költségek az összbevétel %-ban	42.0%	41.9%	-0.1%
Anyagjellegű költségek	289 392	321 068	110.9%
Anyagjellegű költségek az összbevétel %-ban	45.4%	52.2%	6.8%
Ebből étel-ital ELÁBÉ	78 559	73 366	93.4%
Étel-ital ELÁBÉ a F&B %-ban	30.5%	29.2%	-1.3%
Ebből energia költségek	66 570	53 790	80.8%
Energia költségek az összbevétel %-ban	10.4%	8.7%	0.2%
ÖSSZES KÖLTSEÉG	585 910	724 230	123.6%
ÖSSZES KÖLTSEÉG az összbevétel %-ban	91.9%	117.7%	25.8%
ÜZEMI EREDMÉNY	51 305	- 108 881	-212.2%
ÜZEMI EREDMÉNY az összbevétel %-ban	8.1%	-17.7%	25.8%
Átlaglétszám	96.1	83.6	87.0%

Adatok ezer forintban

	2007	2011	index/diff
Kategória	4* BALATON		
Szobaszám	300-400	300-400	
Foglaltság	72.0%	66.4%	5.6%
Nettó átlagár HUF	5 279	7 153	135.5%
Nettó RevPar HUF	3 799	4 748	125.0%
Nettó szobaárbevétel	250 610	327 883	130.8%
Nettó F/B bevétel	244 322	280 428	114.8%
Nettó gyógy/wellness bevétel	22 339	48	0.2%
Nettó egyéb bevétel	33 451	34 261	102.4%
ÉRTÉKESÍTÉS NETTÓ ÖSSZBEVÉTEL	550 722	642 620	116.7%
Személyi jellegű költségek	214 222	217 243	101.4%
Személyi jellegű költségek az összbevétel %-ban	38.9%	33.8%	-5.1%
Anyagjellegű költségek	295 318	319 148	108.1%
Anyagjellegű költségek az összbevétel %-ban	53.6%	49.7%	-3.9%
Ebből étel-ital ELÁBÉ	75 070	82 100	109.4%
Étel-ital ELÁBÉ a F&B %-ban	30.7%	29.3%	-1.4%
Ebből energia költségek	46 680	47 646	102.1%
Energia költségek az összbevétel %-ban	8.5%	7.4%	-1.1%
ÖSSZES KÖLTSÉG	536 601	669 256	124.7%
ÖSSZES KÖLTSÉG az összbevétel %- ban	97.4%	104.1%	6.70%
ÜZEMI EREDMÉNY	14 121	- 26 636	-188.6%
ÜZEMI EREDMÉNY az összbevétel %- ban	2.6%	-4.1%	6.7%
Átlagléttség	79.0	63.4	80.3%

Adatok ezer forintban

	Vidéki családi-wellness-konferencia szálloda		index %
	2007	2011	
Szálloda részleg bevételei	397 518	293 283	73,8
Vendéglátás bevételei	323 949	299 622	92,5
Termál Sport bevételek	17 515	20 053	114,5
Konferencia bevételek	5 156	2 662	51,6
Továbbszámlázott bevételek	2 927	2 681	91,6
Bérleti és egyéb bevételek	28 447	35 600	125,2
TELJES BEVÉTEL	775 512	653 901	84,3
ELÁBÉ	99 638	84 649	85
Étel-ital ELÁBÉ F&B %-ban	30,8%	28,3%	-2,5 %pont
Közvetlen költségek	68 025	65 128	95,7
Személyi költségek	249 488	224 720	90,1
Személyi jellegű költségek az összbevétel %-ban	32,2%	34,4%	2,2 %pont
Általános igazgatási költségek	18 722	15 825	84,5
Marketing költségek	5 520	9 099	164,8
Energia költségek	48 469	68 200	140,7
Energia költségek az összbevétel %-ban	6,2%	10,4%	4,2 %pont
Karbantartási költségek	15 587	16 387	105,1
GOP	270 063	169 893	62,9
Üzemi eredmény az összbevétel %-ban	34,8%	26%	-8,8 %pont
Átlagos stat létszám	98	90	-8 fő

Adatok ezer forintban

	Budapesti szálloda		index %
	2007	2011	
Szálloda részleg bevételei	190 736	175 078	91,8
Vendéglátás bevételei	237 413	153 726	64,8
Termál Sport bevételek	657	364	55,4
Konferencia bevételek	23 973	19 712	82,2
Továbbszámlázott bevételek	9 111	11 813	129,7
Bérelti és egyéb bevételek	10 782	13 436	124,6
TELJES BEVÉTEL	472 672	374 129	79,2
ELÁBÉ	63 721	70 026	109,9
Étel-ital ELÁBÉ F&B %-ban	26,8%	45,6%	18,8 %pont
Közvetlen költségek	50 002	47 168	94,3
Személyi költségek	113 171	103 983	91,9
Személyi jellegű költségek az összbevétel %-ban	23,9%	27,8%	3,9 %pont
Általános igazgatási költségek	11 063	9 095	82,2
Marketing költségek	2 527	1 629	64,5
Energia költségek	31 082	34 587	111,3
Energia költségek az összbevétel %-ban	6,6%	9,2%	2,6 %pont
Karbantartási költségek	10 276	7 746	75,4
GOP	190 830	99 895	52,4
Üzemi eredmény az összbevétel %-ban	40,4%	26,7%	-13,7 %pont
Átlagos stat létszám	48	38	-10 fő

Adatok ezer forintban

	Vidéki családi-wellness-konferencia szálloda		index %
	2007	2011	
Szálloda részleg bevételei	372 296	265 032	71,2
Vendéglátás bevételei	267 922	223 076	83,3
Termál Sport bevételek	21 433	10 150	47,4
Konferencia bevételek	9 090	3 414	37,6
Továbbszámlázott bevételek	2 055	1 582	77
Bérleti és egyéb bevételek	15 018	18 642	124,1
TELJES BEVÉTEL	687 814	521 896	75,9
ELÁBÉ	103 473	80 901	78,2
Étel-ital ELÁBÉ F&B %-ban	38,6%	36,3%	-2,3 %pont
Közvetlen költségek	81 043	54 698	67,5
Személyi költségek	204 424	180 950	88,5
Személyi jellegű költségek az összbevétel %-ban	29,7%	34,7%	5 %pont
Általános igazgatási költségek	21 248	16 768	78,9
Marketing költségek	4 161	6 510	156,5
Energia költségek	80 818	97 533	120,7
Energia költségek az összbevétel %-ban	11,7%	18,7%	7 %pont
Karbantartási költségek	24 595	13 690	55,7
GOP	168 052	70 846	42,2
Üzemi eredmény az összbevétel %-ban	24,4%	13,6%	-10,8 %pont
Átlagos stat létszám	92	80	-12 fő

Változások a szállodai marketing, értékesítés terén – új kihívások, veszélyek

Köztudott, hogy a számítástechnika áthatja mindennapjainkat, hogy az internet használata rohamosan terjed. Robbanásszerűen nőnek az on-line vásárlások, s különösen így van ez a turisztikai, a szállodai szolgáltatások esetében. Nyugat – Európában a fogyasztók kb. 50 %-a az utazási lehetőségekről interneten tájékozódik, mielőtt döntene utazási szándékáról. Az internet lehetőséget teremt arra, hogy az utazni szándékozó a belföldi és a nemzetközi turisztikai, szállodai kínálatot, a szolgáltatásokat és árakat valós időben összehasonlítsa, s a számára legkedvezőbb döntést meghozza. Ebben segítségére vannak az egyes szolgáltatók, így a szállodák saját honlapjai, a kereső portálok / Google, Yahoo, / a belföldi és nemzetközi szobafoglalási portálok / On line Travel Agents, OTA-s – pl. www.booking.com, www.expedia.com stb. /, a vendégek véleményét gyűjtő portálok / review sites – pl. www.tripadvisor.com , www.holidaycheck.com stb./, az ár összehasonlító portálok / meta search engines pl. www.kayak.com stb. /, a social media / www.facebook.com stb. / Egy Németországban 2011-ben végzett felmérés szerint a szállodai összes szobafoglalás kb. 20 %-a foglalási portálon / OTA-s /, s 11 %-a a saját honlapon keresztül érkezett.

Nemzetközileg a legnagyobb, piacvezető szállodai szobafoglalási portálok / OTA / súlyát, jelentőségét jól mutatják a következő adatok:

1. Priceline group / priceline.com, booking.com, agoda.com/ 2011-ben kb. 3 milliárd EURO forgalommal.
2. Expedia group /expedia.com, hotels.com, hotwire.com, venere.com / kb. 2,6 milliárd EURO forgalommal.
3. Sabre group / travelocity.com, lastminute.com, / kb. 2,2 milliárd EURO forgalommal.

Fenti változások következtében az on-line foglalási portálok térnyerésével a szállodák egyre kevésbé tudják kontrollálni értékesítési és árpolitikájukat. Ez annyit jelent, hogy – főleg az önálló, szállodavállalathoz, lánchoz nem tartozó kisebb szállodák – az on-line közvetítőkre szorulnak, kénytelenek áraikat csökkenteni, szinte folyamatosan nagy árkedvezményt, s ezzel párhuzamosan – 15 – 30 % körüli – jutalékokat adni foglalási portáloknak.

Hasonló a helyzet Magyarországon is, de a szállodák helyzetét súlyosbítja, hogy az elmúlt években túlkínálat alakult ki a szállodai piacon részben Budapesten, részben vidéken. Vidéken főleg az ún. wellness típusú szállodáknál mutatkozik meg ez a probléma. Ez a tendencia hozzájárult a szállodák jövedelmezőségi, pénzügyi helyzetének romlásához.

Magyarországon elvégzett felmérések szerint 2010-ben a 3 – 4 – 5 % szállodák esetében Budapesten a szállodai foglalásokból átlagosan kb. 23 %, vidéken 33 % bonyolódott interneten, s ezek jelentős része közvetítőkön keresztül történt (on-line travel agency). Egyes vidéki hoteleknél az internetes foglalások aránya eléri a 60-70%-ot is.

Jól mutatja az on-line foglalási portálok jelentőségét, piaci erejét, hogy Budapesten az összes on-line foglalásnak kb. 65 %-a a booking.com, az expedia.com és a HRS közvetítésével történik. Ezek részaránya vidéken is jelentős, de ott a hazai szobafoglalási portálok / pl. szállás.hu, iranymagyarország.hu, wellnesshetvege.hu stb. / is erősek.

A vidéki szállodák helyzetét nehezíti az ún. „licit”, illetve „kuponos” portálok terjedése, melyek az ún. „közösségi vásárlás” előnyeit igyekeznek kihasználni. Ezek – főleg a wellness szállodáktól – 40 – 60 % kedvezményt, s emellett 15 – 30 % jutalékot kérnek - , hogy bevegék azokat programjukba. Jelenleg már kb. 60 ilyen közösségi vásárlást kínáló portál működik Magyarországon.

A szállodák helyzetét az is nehezíti, hogy az OTA – s / on-line travel agents / honlapjain a hotelek a többi kereskedelmi szálláshellyel együtt – azoktól nem eléggé elkülönítve – jelennek meg. Ezt mutatja az, hogy pl. mikor a KSH adatai szerint Budapesten 178 szálloda van, a booking.com kínálatában Budapesten és környékén 439 szálláshelyet kínál. Ugyanez az expedia esetében 349 szálláshely, s ezeket az angol honlapon „349 matching hotels found in Budapest and vicinity”, a német honlapon „ 349 passende Hotels in Budapest und Umgebung” címszó alatt szerepelteti. A német honlapon a szállodákra nincs szűrési lehetőség. Ez nyilván hátrányos a szállodák részére, mivel a jelenlegi helyzetben, mikor a szállodai foglalásnál az esetek többségében az ár a meghatározó a foglalási döntésnél, akkor a szállodáknak az apartman házakkal, panziókkal együtt történő szerepeltetése az árak csökkentésére kényszeríti a hoteleket. Az is gond, hogy egyes szálláshelyek szállodának nevezik magukat, bár működési engedélyük nem arra szól. Az MSZÉSZ megvizsgálja annak lehetőségét, hogy akár jogi úton mit lehet ezekben az ügyekben tenni.

Adók, járulékok

A 11. sz. mellékletben összegyűjtöttük a szállodai, vendéglátó vállalkozásokat 2011-ben terhelő adókat. Megállapítható, hogy az adók száma és mértéke magas. 2012-ben új adók is beléptek, belépnek / élelmiszer-felügyeleti díj, telekommunikációs díj, tranzakciós díj /. Meg kell jegyezni, hogy további terhet jelent a vállalkozások számára, hogy esetenként nem csak az adó mértéke nőtt, hanem az adóalap is / szuperbruttósítás /. Ugyancsak negatívan hatottak a reprezentációra, káféteráira vonatkozó adóváltozások az elmúlt évben.

Fentiek közül különösen hátrányos, hogy az ÁFA a szállásadásnál alkalmazott 18 %-kal az egyik legmagasabb az EU-ban, valamint a 2012 I. 1.-vel a vendéglátásnál és az un. egyéb szolgáltatások esetében kivetett 27 %-os példa nélküli magas.

Ezt mutatja a 1. melléklet, amely az EU tagországaiban 2012 január 1.-én érvényes ÁFA kulcsokat foglalja össze. Ebből az látható, hogy a táblázatban szereplő 32 ország / 27 EU tagország + Norvégia, Svájc, Izland, Horvátország, Törökország / között 26 országban 10 %-ot, vagy annál alacsonyabb kulcsot alkalmaznak a szoba kiadásnál. A hazai 18 %-nál magasabbat csak Szlovákiában / 20 % /, Dániában / 25 % / és Nagy Britanniában / 20 % / érvényesítenek. Az átlag ÁFA mértéke 10 %.

A vendéglátás esetében az ételeknél a hazai 27 %-kal szemben az ÁFA mértéke 26 országban 15 %, vagy az alatti. A 32 ország átlaga 15,5 %.

ADÓKULCSOK ÉS JÁRULÉKOK	
Megnevezés	2012 év
MINIMÁLBÉR	93 000,00 Ft
SZAKKÉPZETT BÉRMINIMUM	108 000,00 Ft
1. Társadalombiztosítási járulék mértéke %	
Szociális hozzájárulási adó	
mértéke %	27
2. Egészségügyi szolgáltatási járulék (EHO) %	27
Tételes Egészségügyi hozzájárulás	6 390,00 Ft
3. Egyszerűsített közteherviselés (EKHO)%	20+15
4. Százalékos mértékű egészségügyi hozzájárulás	10,14,15,20
5. Egészségbiztosítási járulék %	9
ebből: Természetbeni bizt járuléka	4
ebből pénzbeli bizt járuléka	3
6. Nyugdíjjárulék mértéke %	10
Felső határa	7 942 200,00 Ft
7. Magánnyugdíjpénztári tagfizetés maximum%-a	0

8.	Munkavállalói járulék %	
	Munkaerőpiaci járulék %	1,5
9.	Munkaadói járulék %	
	Munkaerőpiaci hozzájárulás %	
10.	Vállalkozói járulék %	
11.	Személyi jövedelem adó kulcsai %	16
12.	Szakképzési hozzájárulás %	1,5
	Rehabilitációs hozzájárulás(fogl. Hiányra)	964 500 ft/fő
13.	Társasági adó mértékei %	10,19
14.	Áfa kulcsok	5,18,27
	Élelmiszerfelügyeleti díj %	0,1
	Népegészségügyi termékadó	X
	Baleseti adó	X
	Regisztrációs	
15.	adó	X
16.	Jövedéki adó	X
17.	Helyi adók IFA, építmény, iparüzési	
18.	Innovációs járulék mértéke %-ban	0,3
19.	Gépjárműadó	X
20.	Energia adó	X
21.	Környezetvédelmi termékdíj	X
22.	Környezetterhelési díj	X
23.	Játékadó	X
	Kulturális	
24.	járulék	X
25.	Különadó	98
26.	Luxusadó	
27.	Eva adókulcsa%-ban	37

ÖNKORMÁNYZATI ADATOK					
	IFA (Ft/fő/éj)		Építményadó (Ft/m ²)		Helyi iparűzési adó (%)
	2007	2012	2007	2012	2012
Nagyvárosok					
Budapest	3%	4% kivéve 2 ker.- 350/fő/éj, 11,14. ker 400 Ft/fő/éj	900	1250-1658	2
Kecskemét		250	600	600	2
Győr	300	300	700	700	2
Eger	310	400	260	750	2
Szeged	300	427	900	1250	2
Székesfehérvár		450		1.658,3	
Miskolc	340	450	700	1200	2
Pécs	200	400	450	1.200	0
Debrecen	200	300	640	670	2
Gyógyhelyek					
Bükfürdő	345	410	100	300	2
Gyula		380		300 Ft/m ² szállodaépület esetében, egyéb építmény vonatkozásában 250 Ft/m ² .	2
Hajdúszoboszló	300	410	500	500	2
Harkány	330	430	850	800	2
Hévíz	345	420	550	600	2
Sárvár		375		0	2
Zalakaros	320	400	350	400	2
Tapolca	300	400	700	700	

ÖNKORMÁNYZATI ADATOK					
	IFA (Ft)		Építményadó (Ft/m ²)		Helyi iparűzési adó (%)
	2007	2012	2007	2012	2012
Vízparti Üdülők					
Balatonföldvár		07-08. hónapokban: 400 a többi hónapban 330		1000	2
Balatonfüred		435		850	2
Keszthely		390		1000m ² alatt – 400 1000m ² felett 1000	2
Siófok		400		1170	2
Tiszafüred		300		600	2
Velence		300		1000 -900 - 800	2
Visegrád	345	410	500	550	0

Az MSZÉSZ állásfoglalásai

/ Megtalálhatók a www.hah.hu honlapon az „Aktualitások”, ill.a „Híreink” > „További híreink” között. /

- **Új Széchenyi terv Turizmusra vonatkozó részéről – 2010. 09.10.**
- **Trend riportok a nemzetközi és hazai szállodaipar teljesítményéről 2010 – től havonta**
- **Turizmusfejlesztési stratégiáról – 2011. 07.05.**
- **A Forma 1 hatása a budapesti szállodai piacra – 2011. 08. 19.**
- **A 2011 I. félévi magyar EU elnökség hatása a szállodák forgalmára – 2011. 08.**
- **Budapesti IFA - 2011. 10.20.**
- **A nem dohányzók védelméről szóló törvényről – 2012. 02.07.**
- **Vendéglátás stratégia – 2012. 03.31.**
- **A turizmus törvényről – 2012. 04.04.**
- **Budapest turizmusának stratégiájáról – 2012. 05.**